

Veelgestelde vragen/Q&A AIFM-richtlijn

De AFM hoopt dat deze Q&A van standaardvragen en -antwoorden antwoord geeft op veelgestelde vragen. De AFM benadrukt dat veel regelgeving nog in ontwikkeling is en dat de Q&A derhalve slechts van voorlopige aard is. Indien vanuit de Europese Commissie, ESMA of het ministerie van Financiën nadere uitwerkingen/invullingen worden gegeven kan dit leiden tot aanpassing van in de Q&A gegeven antwoorden. Ook gevorderde of gewijzigde inzichten van de AFM, bijvoorbeeld naar aanleiding van praktijkervaringen of overleg met andere toezichthouders, kunnen op ieder moment tot aanpassing van de Q&A leiden.

De AFM benadrukt voorts dat de vragen en antwoorden van de Q&A in algemene termen zijn gesteld en uitsluitend in algemene zin informatie en guidance trachten te geven. De vragen en antwoorden geven geen guidance voor concrete situaties en doen niet af aan de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van betrokkenen. Daar waar de gegeven antwoorden een vorm van invulling geven aan regels met een principle based-karakter sluit dat niet uit dat naleving van die regels ook op een andere wijze mogelijk is.

Mocht u van mening zijn dat gegeven antwoorden aangepast of aangevuld moeten worden, dan verzoeken wij u uw vragen of opmerkingen te mailen naar meldingenaifmd@afm.nl. Mogelijk leiden (veelgestelde) vragen of opmerkingen tot aanpassing van de Q&A.

Aan de Q&A kunnen geen rechten worden ontleend.

Secties:

- A. Eerste kennismaking met de AIFM-richtlijn**
- B. Reikwijdte: vergunningplicht, uitzonderingen en vrijstellingen**
- C. Regimes**
- D. Vergunningverlening en Registratie**
- E. Activiteiten als AIFMD-vergunninghouder**
- F. Bedrijfsvoering**
- G. Bewaarder**
- H. Paspoort**
- I. Overgangsjaar; Omzetting van rechtswege**
- J. Derde landen beheerders en alternatieve beleggingsinstellingen**
- K. Rol accountant bij het toetsen van het prospectus**
- L. Overig**

A. Eerste kennismaking met de AIFM-richtlijn

Wat is de Alternative Investment Fund Managers Directive (AIFM-richtlijn)?

De AIFM-richtlijn (2011/61/EU) is een Europese richtlijn die geharmoniseerde regels introduceert voor beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen (abi's). De AIFM-richtlijn is op 22 juli 2013 in Nederland in werking getreden.

Beleggingsinstellingen kwalificeren vanaf 22 juli 2013 in beginsel of als abi, of als instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe). Icbe's kennen sinds de inwerkingtreding van de eerste ICBE richtlijn in 1985 al een geharmoniseerd Europees regelgevend kader. Deze regels zien met name op het aanbieden van deelnemingsrechten in icbe's aan niet-professionele beleggers. Beheerders van abi's waren voorheen niet onderworpen aan Europese regels. Met de komst van de AIFM-richtlijn is daar verandering in gekomen.

Welke doelstellingen beoogt de AIFM-richtlijn te realiseren?

Volgens de Europese regelgever heeft de financiële crisis van de afgelopen jaren inzichtelijk gemaakt dat talrijke strategieën van beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) grote risico's kunnen meebrengen voor beleggers, andere marktdeelnemers en markten. De Europese regelgever beoogt met de AIFM-richtlijn onder meer:

- de activiteiten van beheerders van abi's te onderwerpen aan Europees geharmoniseerde regels zodat binnen Europa gewerkt kan worden met een paspoortstelsel;
- een versterking van de beleggersbescherming te realiseren, onder meer door beheerders van abi's te verplichten transparant te zijn richting (potentiële) beleggers en toezichthouders;
- een betere beheersing van systeemrisico's te bewerkstelligen.

Wanneer treedt de AIFM-richtlijn in Nederland in werking?

De AIFM-richtlijn is op 22 juli 2013 in Nederland in werking getreden. Er geldt wel een overgangsregime; aan bestaande beheerders is de mogelijkheid gegeven om van een overgangsjaar gebruik te maken alvorens zij volledig aan de vereisten die voortvloeien uit de AIFM-richtlijn moeten voldoen. Dit geeft bestaande beheerders de tijd om zich grondig op de nieuwe eisen voor te bereiden. Over het overgangsregime kunt u meer lezen onder de sectie 'Overgangsjaar; Omzetting van rechtswege'.

Op wie is de AIFM-richtlijn van toepassing?

De afkorting "AIFM" staat voor "Alternative Investment Fund Manager". De AIFM-richtlijn is in beginsel van toepassing op alle beheerders van een of meerdere alternatieve beleggingsinstellingen (abi's). Dit brengt mee dat in beginsel alle beheerders van een of meerdere collectieve beleggingsvehikels die niet als instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe) kwalificeren onder de AIFM-richtlijn vallen. De reikwijdte van de AIFM-richtlijn is dus groot, anders dan de letter 'A' van 'Alternative' wellicht doet vermoeden.

Voor een beheerder die onder de AIFM-richtlijn valt, geldt dat hij - afhankelijk van de totale omvang van de activa die hij beheert en het type belegger waaraan wordt aangeboden - onder het volledige regime of het registratieregime valt (zie de vraag 'Welke regimes onderscheidt de AIFM-richtlijn?'). In een beperkt aantal gevallen kan een beheerder van een of meerdere abi's gebruik maken van een uitzondering of vrijstelling (zie de vraag 'Welke uitzonderingen en vrijstellingen kent de AIFM-richtlijn?').

Wat is een alternatieve beleggingsinstelling (abi)?

Een alternatieve beleggingsinstelling (abi) is een: i) instelling voor collectieve belegging, die ii) bij een reeks beleggers iii) kapitaal ophaalt, iv) om dit overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid, v) in het belang van deze beleggers te beleggen, en die vi) niet vergunningplichtig is uit hoofde van ICBE-richtlijn (2009/65/EG). Voor een (verdere) uitwerking van deze elementen wordt verwezen naar de ESMA

[‘Richtsnoeren met betrekking tot centrale begrippen van de AIFMD’](#) (ESMA/2013/611). Voor het antwoord op de vraag of een instelling voor collectieve belegging als abi kwalificeert is de juridische structuur van die instelling - bijvoorbeeld wel of geen rechtspersoon, open-end of closed-end, genoteerd of niet-genoteerd, in welk land opgezet - niet relevant. Datzelfde geldt voor de vraag in welk type activa (bijvoorbeeld financiële instrumenten, vastgoed, private equity, infrastructuur, schepen, wijn, bomen) wordt geïnvesteerd.

De meeste Nederlandse beleggingsinstellingen - die niet als instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe) (willen) kwalificeren - zullen abi zijn. Zie voor de belangrijkste kenmerken van een icbe de vraag ‘Wat zijn de verschillen tussen een icbe en een alternatieve beleggingsinstelling?’.

Wat zijn veel voorkomende alternatieve beleggingsinstellingen (abi’s)?

In de AIFM-Richtlijn (zie onder meer overwegingen 8, 34, 43, 78 en artikel 69, eerste lid, sub i), het Impact Assessment dat de Europese Commissie bij de totstandkoming van de AIFM-richtlijn heeft opgesteld (The Commission Staff Working Document accompanying the Proposal for the AIFMD, COM(2009) 207) en de AIFMD-rapportageformulieren die onderdeel zijn van de verordening die de AIFM-richtlijn uitwerkt (de Gedelegeerde Verordening, nr. 231/2013, Annex IV) worden onder meer de volgende voorbeelden van alternatieve beleggingsinstellingen gegeven:

- hedge fondsen;
- private equity fondsen;
- venture capital fondsen;
- infrastructuurfondsen;
- vastgoedfondsen;
- grondstoffenfondsen;
- aandelenfondsen;
- obligatiefondsen;
- fund-of-funds.

Wat betekent de AIFM-richtlijn voor Nederlandse beheerders?

De AIFM-richtlijn brengt op hoofdlijnen mee dat:

- een Nederlandse beheerder in beginsel alleen alternatieve beleggingsinstellingen (abi’s) mag beheren indien hij over een door de AFM verleende AIFMD-vergunning beschikt;
- om een dergelijke vergunning te verkrijgen, de beheerder bij de AFM een vergunningaanvraag moet indienen waarin hij onderbouwt dat wordt voldaan aan de gestelde vergunningseisen inzake onder meer aan te houden kapitaal, organisatie, geschiktheid en betrouwbaarheid van de beleidsbepalers (zie de vraag ‘Hoe verkrijgt een beheerder een vergunning om een of meer alternatieve beleggingsinstellingen te mogen beheren?’);
- een beheerder doorlopend moet voldoen aan een groot aantal eisen dat onder mee betrekking heeft op aan te houden kapitaal, bedrijfsvoering, beloningen, belangenconflicten, risicobeheer, liquiditeitsbeheer, waarderingen, transparantie richting (potentiële) beleggers en toezichthouders, delegatie, het aanstellen van een bewaarder en het gebruik van hefboomfinanciering.

Wat zijn de grootste veranderingen die de AIFM-richtlijn meebrengt?

Door de AIFM-richtlijn is per 22 juli 2013 een aantal van de huidige vrijstellingen en uitzonderingen vervallen. Beheerders van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi’s) die uitsluitend aanbieden aan gekwalificeerde beleggers of uitsluitend deelnemingsrechten aanbieden met een waarde van ten minste €100.000 waren voor 22 juli 2013 uitgezonderd en/of vrijgesteld. Een groot deel van deze uitgezonderde en/of vrijgestelde beheerders zal door de komst van de AIFM-richtlijn

vergunningplichtig of registratieplichtig worden en onder toezicht komen te staan. Het aanbieden aan louter professionele beleggers is niet langer een uitzonderingsgrond om niet onder toezicht te komen.

Voorts vult de AIFM-richtlijn het begrip 'beleggen' ruimer in. Daardoor kwalificeren ook entiteiten die voor de inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn niet als beheerder van een beleggingsinstelling kwalificeerden vanaf 22 juli 2013 als beheerder van een abi, denk bijvoorbeeld aan beheerders van private equity-fondsen.

De AIFM-richtlijn heeft verder een groot aantal nieuwe regels voor vergunninghoudende beheerders van abi's geïntroduceerd. Zo schrijft de AIFM-richtlijn bijvoorbeeld voor dat alle abi's (beleggingsfondsen en beleggingsmaatschappijen) een bewaarder moeten hebben en heeft die bewaarder een omvangrijke rol. Ook zijn bijvoorbeeld de regels die aan delegatie gesteld worden strenger; een beheerder van abi's mag zijn beheeractiviteiten slechts beperkt en onder voorwaarden uitbesteden. Ook op diverse andere gebieden gaan de eisen die voortvloeien uit de AIFM-richtlijn verder dan de eisen zoals die golden voor de inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn in Nederland. De AFM adviseert beheerders zich grondig voor te bereiden op de nieuwe, verdergaande eisen waaraan voldaan moet worden en zich daarbij waar nodig bij te laten staan door specialistische externe adviseurs.

Wat zijn de verschillen tussen een icbe en een alternatieve beleggingsinstelling (abi)?

Een instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe) is een collectief beleggingsvehikel dat kapitaal ophaalt bij het publiek en dit belegt met inachtneming van bepaalde beleggingsrestricties en diversificatie-eisen. De kenmerken van een icbe zijn vastgelegd in de ICBE-richtlijn (2009/65/EG). De belangrijkste kenmerken zijn kort gezegd (1) dat belegd wordt in liquide financiële activa (2) met toepassing van het beginsel van risicospreiding, dat het (3) een open-end instelling is, en dat (4) het de te beleggen gelden verkrijgt van het publiek. Anders dan de tot voor kort op Europees niveau ongereguleerde (beheerders van) abi's, zijn icbe's al sinds 1985 op Europees niveau gereguleerd.

Als een collectief beleggingsvehikel niet als (vergunningplichtige) icbe kwalificeert, is in beginsel sprake van een abi.

Hoe verhouden de ICBE-richtlijn en de AIFM-richtlijn zich tot elkaar?

Europese regelgeving onderscheidt op dit moment twee soorten collectieve beleggingsvehikels: instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's) en instellingen voor collectieve belegging die niet als icbe kwalificeren (alternatieve beleggingsinstellingen of abi's). De ICBE-richtlijn reguleert (beheerders van een of meer) icbe's. De AIFM-richtlijn reguleert beheerders van een of meer abi's. Beide richtlijnen bestaan los van elkaar, in de zin dat een collectief beleggingsvehikel óf een icbe óf een abi is, en niet beide richtlijnen tegelijk van directe toepassing kunnen zijn ten aanzien van (de beheerder van) één collectief beleggingsvehikel. Een beheerder die meerdere collectieve beleggingsvehikels beheert waaronder zowel een of meer icbe's als een of meer abi's valt wel onder beide richtlijnen.

Beperkt de werking van de AIFM-richtlijn zich tot de Europese Unie (EU)?

Nee. De AIFM-richtlijn is niet alleen van toepassing op EU-beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen (abi's), maar ook op niet-EU beheerders die abi's uit de EU beheren of deelnemingsrechten in abi's aanbieden aan beleggers gevestigd binnen de EU.

B. Reikwijdte: vergunningplicht, uitzonderingen en vrijstellingen

Wanneer heeft een Nederlandse beheerder een AIFMD-vergunning nodig?

Een Nederlandse rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf het beheer voert over een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) (zie de vraag 'Wat is een alternatieve beleggingsinstelling (abi)?') dient in beginsel daarvoor over een door de AFM verleende AIFMD-vergunning te beschikken. Zie voor meer informatie over wanneer sprake is van het beheer voeren over een abi de vraag 'Wanneer is sprake van het beheren van een of meerdere alternatieve beleggingsinstellingen?'.

In een aantal gevallen is op een rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf het beheer voert over een of meer abi's toch geen vergunningplicht van toepassing. Zie de vraag 'Welke uitzonderingen en vrijstellingen kent de AIFM-richtlijn?'.

Wanneer is sprake van het beheren van een of meerdere alternatieve beleggingsinstellingen?

Een rechtspersoon beheert een alternatieve beleggingsinstelling (abi) indien hij het portefeuilbeheer en/of het risicobeheer van die abi verricht. Indien een beheerder activiteiten delegeert die onderdeel zijn van (of samenhangen met) het portefeuilbeheer en/of het risicobeheer van de abi hoeft dit naar het oordeel van de AFM niet per se mee te brengen dat die beheerder niet langer het portefeuilbeheer en/of het risicobeheer van de abi verricht. Zie voor meer informatie hierover de vraag 'In hoeverre mag een beheerder van een abi de kerntaken van portefeuilbeheer en/of risicobeheer delegeren?'.

In hoeverre mag een beheerder van een alternatieve beleggingsinstelling de kerntaken van portefeuilbeheer en/of risicobeheer delegeren?

Naar het oordeel van de AFM mag een beheerder het portefeuilbeheer en/of het risicobeheer van een abi delegeren voor zover het primaat voor wat betreft het verrichten van het portefeuilbeheer en/of het risicobeheer bij de beheerder blijft liggen. Of na delegatie van bepaalde activiteiten die onderdeel zijn van het portefeuilbeheer en/of het risicobeheer het primaat bij de beheerder blijft liggen dient op basis van de specifieke omstandigheden van het geval te worden beoordeeld. Daarbij geldt in ieder geval dat het primaat voor wat betreft het verrichten van het portefeuilbeheer en/of het risicobeheer niet (langer) bij de beheerder ligt als delegatie van activiteiten die onderdeel zijn van het portefeuilbeheer en/of het risicobeheer van de abi in zo'n mate gebeurt dat de beheerder een 'lege huls' of 'brievenbusfirma' in de zin van artikel 82, eerste lid, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013 wordt.

De AFM merkt voor de volledigheid nog op dat in geval van delegatie uiteraard voldaan dient te worden aan alle daaraan in wet- en regelgeving gestelde eisen.

Wat is een alternatieve beleggingsinstelling (abi)?

Een alternatieve beleggingsinstelling (abi) is een: i) instelling voor collectieve belegging, die ii) bij een reeks beleggers iii) kapitaal ophaalt, iv) om dit overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid, v) in het belang van deze beleggers te beleggen, en die vi) niet vergunningplichtig is uit hoofde van ICBE-richtlijn (2009/65/EG). Voor een (verdere) uitwerking van deze elementen wordt verwezen naar de ESMA '[Richtsnoeren met betrekking tot centrale begrippen van de AIFMD](#)' (ESMA/2013/611). Voor het antwoord op de vraag of een instelling voor collectieve belegging als abi kwalificeert is de juridische structuur van die instelling (bijvoorbeeld wel of geen rechtspersoon, open-end of closed-end, genoteerd of niet-genoteerd, in welk land opgezet) niet relevant. Datzelfde geldt voor de vraag in welk type activa (bijvoorbeeld financiële instrumenten, vastgoed, private equity, infrastructuur, schepen, wijn, bomen) wordt geïnvesteerd.

De meeste Nederlandse beleggingsinstellingen - die niet als instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe) (willen) kwalificeren - zullen abi zijn. Voor de belangrijkste kenmerken van een icbe, zie de vraag 'Wat zijn de verschillen tussen een icbe en een alternatieve beleggingsinstelling?'.

Wanneer gebeurt het beheren van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen in de uitoefening van een beroep of bedrijf?

Of een rechtspersoon zich beroeps- of bedrijfsmatig bezighoudt met het beheren van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) zal in het merendeel van de gevallen eenvoudig zijn vast te stellen, bijvoorbeeld omdat een onderneming het beheren van abi's tot doel heeft. In andere gevallen zullen de specifieke feiten en omstandigheden van belang zijn bij de vaststelling of sprake is van het beroeps- of bedrijfsmatig beheren van een of meer abi's. Aanknopingspunten kunnen onder andere zijn de wijze waarop de rechtspersoon zich aan de buitenwereld presenteert, de omstandigheid dat het beheer van een of meer abi's niet slechts incidenteel plaatsvindt of het feit dat de rechtspersoon (of enige daarmee verband houdende persoon) voor het beheer (op enigerlei wijze) een (vorm van) beloning ontvangt of door derden doet ontvangen.

Welke uitzonderingen en vrijstellingen kent de AIFM-richtlijn?

Een Nederlandse rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf het beheer voert over een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) dient daarvoor in beginsel over een AIFMD-vergunning te beschikken. In een aantal gevallen zijn de regels die de AIFM-richtlijn stelt echter niet van toepassing (zie hieronder onder het kopje *Uitzonderingen*). Ook kan het zijn dat de beheerder van de AIFMD-vergunningplicht is vrijgesteld en zich enkel verplicht hoeft te registreren bij de AFM (zie hieronder onder het kopje *Vrijstelling*). Ten slotte zijn de regels die de AIFM-richtlijn stelt (grotendeels) niet van toepassing op beheerders van 'passieve' abi's en abi's die op relatief korte termijn ophouden te bestaan (zie hieronder onder het kopje *Grandfathering*).

Uitzonderingen

In een aantal gevallen zijn de regels van de AIFM-richtlijn niet van toepassing. Dit is - kort gezegd - het geval indien het gaat om:

- a. 'holdings' zoals bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel o, AIFM-richtlijn;
- b. instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b, van de AIFM-richtlijn;
- c. supranationale organisaties en daarmee vergelijkbare internationale organisaties die een abi beheren voor zover de abi in het algemeen belang handelt (artikel 2, derde lid, onderdeel c, AIFM-richtlijn);
- d. nationale centrale banken (artikel 2, derde lid, onderdeel d, AIFM-richtlijn);
- e. nationale, regionale en lokale overheden van de lidstaten en organen of andere instellingen die fondsen ter ondersteuning van socialezekerheids- en pensioenstelsels beheren (artikel 2, derde lid, onderdeel e, AIFM-richtlijn);
- f. werknemerswinstdelings- of werknemersspaarplannen (artikel 2, derde lid, onderdeel f, AIFM-richtlijn) (zie voor meer informatie de vraag 'Wat dient te worden verstaan onder werknemerswinstdelings- of werknemersspaarplannen zoals bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel f, AIFM-richtlijn jo. artikel 1:13a, eerste lid, sub e, Wft?');
- g. entiteiten met als enig doel het verrichten van securitisaties of securitisatietransacties alsmede het verrichten van andere werkzaamheden ter vervulling van dat doel (artikel 2, derde lid, onderdeel g, AIFM-richtlijn) (zie voor meer informatie de vraag 'Wanneer valt een securitisatievehikel onder de uitzondering van artikel 2, derde lid, onderdeel g, AIFM-richtlijn jo. artikel 1:13a, eerste lid, sub f, Wft?'); en
- h. beheerders van een of meer abi's voor zover zij abi's beheren waarin uitsluitend wordt belegd door de beheerders, hun moedermaatschappijen, hun dochtermaatschappijen of andere dochtermaatschappijen van de moedermaatschappijen, indien deze beheerders, moedermaatschappijen of dochtermaatschappijen zelf geen abi zijn (artikel 3, eerste lid AIFM-richtlijn).

Naast op de hierboven genoemde entiteiten, is de Wet op het financieel toezicht (Wft) ook niet van toepassing op diensten van informatiemaatschappijen in de zin van artikel 1:16 Wft.

Vrijstelling

Een Nederlandse beheerder die kort gezegd een beperkt vermogen onder beheer heeft, kan onder de *de minimis*-vrijstelling vallen. In dat geval is die beheerder van het volledige AIFMD-regime (inclusief de AIFMD-vergunningplicht) vrijgesteld zolang wordt voldaan aan de voorwaarden van het AIFMD-registratieregime. Zie voor meer informatie over de *de minimis*-vrijstelling en het registratieregime de sectie 'Regimes'.

Grandfathering (in de zin van artikel 61, derde lid of vierde lid, AIFM-richtlijn)

Tot slot is de AIFM-richtlijn niet van toepassing op:

- een beheerder die vóór 22 juli 2013 uitsluitend een of meer abi's beheert die closed-end zijn, mits na 22 juli 2013 geen additionele beleggingen meer worden gedaan;
- een beheerder die uitsluitend een of meer abi's beheert die closed-end zijn en:
 - a. waarbij de inschrijving op deelnemingsrechten door beleggers voor 22 juli 2011 is gesloten, en
 - b. die zijn opgericht voor een periode die uiterlijk 22 juli 2016 afloopt.

Deze beheerder dient wel periodiek binnen zes maanden na afloop van het boekjaar een jaarrekening en jaarverslag van de door hem beheerde abi's aan de AFM en DNB te verstrekken en, indien van toepassing, te voldoen aan informatieverplichtingen betreffende controle of zeggenschap in uitgevende instellingen.

Komt een beheerder alleen in aanmerking voor grandfathering van door hem beheerde aflopende beleggingsinstelling(en) zoals bedoeld in artikel 61, vierde lid, AIFM-richtlijn indien er geen nieuw kapitaal meer wordt aangetrokken van beleggers?

Ja. Een beheerder komt alleen in aanmerking voor grandfathering zoals bedoeld in artikel 61, vierde lid, AIFM-richtlijn indien er geen nieuw kapitaal meer wordt aangetrokken van beleggers (en uiteraard daarnaast aan alle andere voorwaarden voor grandfathering zoals bedoeld in artikel 61, vierde lid, AIFM-richtlijn wordt voldaan). Het feit dat er door de al in de beleggingsinstelling beleggende beleggers 'commitments' zijn afgegeven en onder die 'commitments' kapitaal wordt opgevraagd bij beleggers behoeft naar het oordeel van de AFM niet mee te brengen dat er sprake is van het aantrekken van nieuw kapitaal. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat een beheerder die gebruikmaakt van de grandfatheringmogelijkheid van artikel 61, vierde lid, AIFM-richtlijn wel periodiek binnen zes maanden na afloop van het boekjaar een jaarrekening en jaarverslag van de door hem beheerde abi's aan de AFM en DNB dient te verstrekken en, indien van toepassing, dient te voldoen aan informatieverplichtingen betreffende controle of zeggenschap in uitgevende instellingen (zie artikel 61, vierde lid, AIFM-richtlijn).

Uit het bovenstaande volgt dat een beheerder die nieuw kapitaal ophaalt voor een door hem beheerd fonds voor dat fonds niet in aanmerking komt voor grandfathering zoals bedoeld in artikel 61, vierde lid, AIFM-richtlijn, hetgeen zal meebrengen dat de beheerder onder het volledige AIFMD-regime of onder het AIFMD-registratieregime komt te vallen.

Komt ook (de beheerder van) een retailfonds in aanmerking voor grandfathering?

Ja. De grandfatheringregeling van de AIFM-richtlijn is in Nederland geïmplementeerd in Overgangsartikel VII, eerste en tweede lid, van de wet waarmee de AIFM-richtlijn in de Wft is geïmplementeerd ([Wet van 12 juni 2013, Stb. 2013, 228](#)). Uit dit artikel en de toelichting daarop volgt dat de grandfatheringregeling ook open staat voor (beheerders van) alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) indien deelnemingsrechten in een abi (ook) aan niet-professionele beleggers zijn aangeboden. Een beheerder van een of meer retailfondsen kan in beginsel dus, mits hij aan alle daaraan gestelde voorwaarden voldoet, gebruikmaken van de grandfatheringregeling.

Is het AIFMD-regime relevant voor alternatieve beleggingsinstellingen zoals bedoeld in artikel 61, derde lid of vierde lid, AIFM-richtlijn die worden beheerd door een vergunningplichtige beheerder?

Deze vraag kan zich voordoen indien een beheerder naast de alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) zoals bedoeld in artikel 61, derde of vierde, lid AIFM-richtlijn tevens een of meerdere abi's beheert in verband waarmee die beheerder over een AIFMD-vergunning dient te beschikken. Ten aanzien van abi's zoals bedoeld in artikel 61, derde of vierde, lid AIFM-richtlijn geldt dat, ook al beschikt hun beheerder over een AIFMD-vergunning, AIFMD-regels op het niveau van de abi niet van toepassing zijn, met dien verstande dat in geval van een abi zoals bedoeld in artikel 61, vierde, lid wel dient te worden voldaan aan de verplichtingen uit hoofde van artikel 22 en, indien van toepassing, artikelen 26 tot en met 30 AIFM-richtlijn (deze verplichtingen houden kort gezegd in dat er periodiek binnen zes maanden na afloop van het boekjaar een jaarrekening en jaarverslag van de abi aan de AFM en DNB dient te worden verstrekt en, indien van toepassing, dient te worden voldaan aan informatieverplichtingen betreffende controle of zeggenschap in uitgevende instellingen). Voor een dergelijke abi behoeft bijvoorbeeld niet (alsnog) een prospectus te worden gemaakt en een bewaarder te worden aangesteld. Abi's zoals bedoeld in artikel 61, derde of vierde, lid AIFM-richtlijn concurreren niet met abi's die nieuwe gelden aantrekken van investeerders en/of bijkomende beleggingen doen.

Kan een beheerder, aan wie na 22 juli 2013 het beheer van een gegrandfatherde abi wordt overgedragen, voor die abi gebruik blijven maken van de overgangsregeling in artikel 61, derde lid, AIFM-richtlijn?

Ja. Indien het beheer van een gegrandfatherde abi (lees: een abi die onder de overgangsregeling van artikel 61, derde lid, AIFM-richtlijn valt) na 22 juli 2013 wordt overgedragen aan een andere beheerder en verder die gegrandfatherde abi ook na die overdracht blijft voldoen aan de eisen zoals neergelegd in artikel 61, derde lid, AIFM-richtlijn en onderliggende regelgeving (closed-end voor 22 juli 2013 en geen beleggingen na 22 juli 2013), heft die overdracht de gegrandfatherde status van de abi niet op. De beheerder die het beheer van de gegrandfatherde abi heeft overgenomen kan voor die abi gebruik blijven maken van de overgangsregeling van artikel 61, derde lid, AIFM-richtlijn.

Wanneer valt een securitisatievehikel onder de uitzondering van artikel 2, derde lid, onderdeel g AIFM-richtlijn jo. artikel 1:13a, eerste lid, sub f, Wft?

Een securitisatievehikel dat uitsluitend vreemd vermogen aantrekt zal niet kwalificeren als alternatieve beleggingsinstelling (abi). (Zie de vraag 'Kwalificeert een collectief beleggingsvehikel dat uitsluitend kapitaal ophaalt bij beleggers in de vorm van vreemd vermogen als alternatieve beleggingsinstelling?').

Als echter (ook) kapitaal wordt opgehaald in de vorm van eigen vermogen kan het zo zijn dat een securitisatievehikel wel degelijk als abi kwalificeert. Dit securitisatievehikel is in dat geval toch uitgezonderd van de AIFM-richtlijn (en de op basis van die richtlijn in de Wft neergelegde regels) indien het kwalificeert als securitisatievehikel in de zin van artikel 2, derde lid, onderdeel g, AIFM-richtlijn jo. artikel 1:13a, eerste lid, sub f, Wft. Om te kwalificeren als een dergelijk securitisatievehikel moet sprake zijn van een entiteit met als enig doel het verrichten van securitisaties of securitisatietransacties als bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de Verordening (EG) nr. 24/2009 alsmede het verrichten van andere werkzaamheden ter vervulling van dat doel. De AFM benadrukt dat de uitzondering voor securitisatievehikels van artikel 2, derde lid, onderdeel g, AIFM-richtlijn jo. artikel 1:13a, eerste lid, sub f, Wft beperkt moet worden uitgelegd en deze uitzondering niet mag worden gebruikt om het van toepassing zijn van de AIFM-richtlijn te omzeilen (zie de Q&A van de Europese Commissie over artikel 2, derde lid, onderdeel g, AIFM-richtlijn).

Wat dient te worden verstaan onder werknemerswinstdelings- of werknemersspaarplannen zoals bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel f, AIFM-richtlijn jo. artikel 1:13a, eerste lid, sub e, Wft?

Uit artikel 2, derde lid, sub f, AIFM-richtlijn jo. artikel 1:13a, eerste lid, sub e, Wft volgt dat werknemerswinstdelings- of werknemersspaarplannen van de AIFM-richtlijn zijn uitgezonderd. Onder deze uitzondering vallen winstdelings- en spaarplannen waaraan in beginsel louter werknemers of oud-werknemers van de beheerder en/of abi direct of indirect deelnemen en/of waarvan zij de uiteindelijke begunstigten zijn.

De AFM is van oordeel dat voor dit doel in beginsel met (oud-)werknemers gelijkgesteld kunnen worden personen zoals hun erfgenamen die een gerechtigdheid tot een dergelijk plan hebben geërfd en hun echtgenoten en kinderen; gerechtigdheid van dergelijke personen tot een dergelijk plan leidt er naar de mening van de AFM niet toe dat dat plan niet (langer) kwalificeert als een werknemerswinstdelings- of werknemersspaarplan zoals bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel f, AIFM-richtlijn jo. artikel 1:13a, eerste lid, sub e, Wft.

Kan een beheerder die is vrijgesteld of uitgezonderd toch vrijwillig een vergunning aanvragen? Een beheerder die van de *de minimis-vrijstelling* (zie de vraag 'Welke uitzonderingen en vrijstellingen kent de AIFM-richtlijn?') gebruik kan maken en onder het AIFMD-registratieregime valt, is vrijgesteld van de AIFMD-vergunningplicht. Het staat een beheerder die onder het AIFMD-registratieregime valt echter vrij om vrijwillig te opteren voor het volledige AIFMD-regime (de *opt-in*). In dat geval zijn alle vereisten van het volledige AIFMD-regime alsnog op die beheerder van toepassing en moet die beheerder over een AIFMD-vergunning beschikken.

Een beheerder die van de AIFM-richtlijn is uitgezonderd hoeft niet over een AIFMD-vergunning te beschikken. Een uitgezonderde beheerder kan niet op vrijwillige basis een AIFMD-vergunning aanvragen.

Kwalificeert een collectief beleggingsvehikel dat uitsluitend kapitaal ophaalt bij beleggers in de vorm van vreemd vermogen als alternatieve beleggingsinstelling?

De AFM is op dit moment, onder voorbehoud van een eventuele nadere toelichting van de Europese Commissie en/of ESMA op dit punt, van oordeel dat een collectief beleggingsvehikel dat uitsluitend kapitaal ophaalt bij beleggers in de vorm van vreemd vermogen niet als alternatieve beleggingsinstelling (abi) kwalificeert. Van het ophalen van kapitaal in de vorm van vreemd vermogen is in ieder geval geen sprake als de beleggers in ruil voor het verschaffen van kapitaal deelnemingsrechten of daarmee gelijk te stellen rechten in het collectieve beleggingsvehikel verkrijgen.

De AFM merkt bij het bovenstaande nog op dat kapitaal dat bij beleggers wordt opgehaald onder het enkele etiket van vreemd vermogen, niet als vreemd vermogen wordt beschouwd, indien er gelet op de juridische en/of economische eigenschappen van dat kapitaal en de rechten en de verplichtingen die de verschaffers ervan (lees: de beleggers) toebehoren in werkelijkheid sprake is van een vorm van eigen vermogen. Van dat laatste is overigens niet al sprake enkel en alleen omdat vreemd vermogen bijvoorbeeld een achtergesteld karakter heeft en/of hierop een variabele rentevergoeding is verschuldigd.

Kan een beleggingsvehikel waar maar één belegger in heeft geïnvesteerd kwalificeren als alternatieve beleggingsinstelling?

Ja. ESMA werkt het abi-element dat kapitaal wordt opgehaald bij 'een reeks beleggers' in haar '[Richtsnoeren met betrekking tot centrale begrippen van de AIFMD](#)' (ESMA/2013/611) zo uit dat indien het een vehikel overeenkomstig nationale wetgeving, haar reglement of statuten of een andere bepaling of overeenkomst van juridisch bindende aard niet is verboden kapitaal bij meer dan één belegger op te halen, dat vehikel dient te worden beschouwd als kapitaal ophalend bij een reeks beleggers. Dit geldt ook als er op dat moment slechts één belegger in het vehikel heeft belegd.

Als uit nationale wetgeving, het reglement of de statuten van het vehikel of een andere bepaling of overeenkomst van juridisch bindende aard wel volgt dat het niet is toegestaan dat het vehikel kapitaal bij meer dan één belegger ophaalt, kan het toch zo zijn dat het vehikel dient te worden beschouwd als kapitaal ophalend bij 'een reeks beleggers'. Dit is bijvoorbeeld het geval als de enige belegger:

- (a) kapitaal belegt dat hij bij meer dan één rechtspersoon of natuurlijke persoon heeft opgehaald om dit in het belang van die personen te beleggen; en
- (b) uit een organisatie of structuur bestaat die in totaal meer dan één belegger in de zin van de AIFM-richtlijn omvat.

Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld master-feederstructuren waarbij één feederfonds in een masterfonds belegt, fund-of-funds structuren waarbij het bovenliggende fonds de enige belegger is in

het onderliggende fonds, en vehikels waarbij de enige belegger een gemachtigde is die als tussenpersoon voor meer dan één belegger optreedt en de belangen van de achterliggende beleggers om administratieve redenen gezamenlijk vertegenwoordigt.

Kwalificeert een entiteit die binnen een groep is opgezet voor het op efficiënte wijze beheren van kasgelden in de regel als alternatieve beleggingsinstelling?

Nee. Bij een entiteit die binnen een groep is opgezet om de kasgelden binnen de groep efficiënter te beheren, zal in de regel geen sprake zijn van het ophalen van kapitaal om dit overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid in het belang van de beleggers/de inleggende groepsonderdelen te beleggen. Een aanwijzing voor het laatste is dat in de statuten, reglementen en/of voorwaarden van die entiteit is neergelegd dat 'kapitaal wordt opgehaald' met het oog op het verminderen van financieringslasten voor de betrokken entiteiten (waarbij eventueel slechts subsidiair beperkt ruimte wordt gelaten voor het doen van risico-arme liquide beleggingen overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid in het belang van de deelnemende partijen).

In geval een entiteit die binnen een groep is opgezet voor het op efficiënte wijze beheren van kasgelden wel als alternatieve beleggingsinstelling kwalificeert, kan de beheerder van die entiteit mogelijk in aanmerking komen voor de intragroep-uitzondering op de vergunningplicht van artikel 3, eerste lid, AIFM-richtlijn (zie de vraag 'Welke uitzonderingen en vrijstellingen kent de AIFM-richtlijn').

Vallen beleggings(studie)clubs onder de AIFM-richtlijn?

Of een (beheerder van een) beleggingsclub kwalificeert als (beheerder van een) alternatieve beleggingsinstelling (abi) en dus valt onder de AIFM-richtlijn dient per individueel geval te worden beoordeeld. Gezichtspunten die een rol kunnen spelen bij de aanname dat dit in een concreet geval niet het geval is zijn:

- de (beheerder van de) beleggingsclub voert weliswaar het beheer over de beleggingsclub, maar dit beheer wordt niet beroeps- of bedrijfsmatig uitgevoerd. Of het beheer beroeps- of bedrijfsmatig wordt uitgevoerd kan bijvoorbeeld blijken uit de omstandigheid dat de (beheerder van de) beleggingsclub in verband met het beheren van de portefeuille op enigerlei wijze een vorm van beloning ontvangt (of door een derde doet ontvangen) of op een andere manier voordeel behaalt (of door een derde doet behalen), maar ook uit de schaal van de activiteiten, uit de frequentie waarmee de (beheerder van de) beleggingsclub bijeenkomt, de wijze waarop de (beheerder van de) beleggingsclub zich presenteert aan de buitenwereld, de frequentie, vorm en inhoud van communicatie tussen de (beheerder van de) beleggingsclub en haar deelnemers, of het statutaire doel van de (beheerder van de) beleggingsclub.
- de deelnemers van de beleggingsclub leggen geen kapitaal in, maar betalen slechts een bijdrage om binnen/via de beleggingsclub opgedane inzichten te gebruiken bij de samenstelling van de eigen individuele beleggingsportefeuille (er wordt geen kapitaal ingelegd dat vervolgens 'gepooled' wordt belegd).

Kwalificeert een 'property manager' als een beheerder van een alternatieve beleggingsinstelling?

Een typische 'property manager' houdt zich uitsluitend bezig met het dagelijkse operationele beheer op objectniveau. Hij is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het door de beheerder bepaalde operationele beleid inzake de aan hem toevertrouwde vastgoedobjecten. Het door hem uitgevoerde dagelijkse operationele beheer omvat werkzaamheden die daarmee samenhangen.

Naar het oordeel van de AFM verricht een 'property manager' die zich uitsluitend bezighoudt met het dagelijkse operationele beheer op objectniveau in beginsel geen beheertaken zoals bedoeld in Bijlage I, eerste en tweede lid, AIFM-richtlijn. Een dergelijke 'property manager' kwalificeert naar het oordeel van de AFM niet als beheerder van een alternatieve beleggingsinstelling.

In hoeverre is een beleggingscommunity waarbinnen een of meerdere virtueel beleggingsfondsen worden beheerd vergunningplichtig op basis van artikel 2:65 van de Wft?

Een activiteit van een beleggingscommunity kan het beheren van een virtueel beleggingsfonds zijn. Een virtueel beleggingsfonds is een virtuele portefeuille van aandelen geselecteerd door de leden van de beleggingscommunity. Door middel van het uitbrengen van stemmen door de leden wordt de virtuele aandelenportefeuille samengesteld. Indien er genoeg beleggers stemmen op een bepaald aandeel, dan wordt dit aandeel virtueel gekocht. De beleggingscommunity is in dit geval de virtuele fondsbeheerder.

Het beheren, al dan niet gezamenlijk, van een virtueel fonds valt niet onder de AIFMD vergunningplicht of registratieplicht, omdat er geen sprake is van het beheren van een alternatieve beleggingsinstelling (zie de vraag 'Wat is een alternatieve beleggingsinstelling (abi)?'). Zodra het virtuele fonds wordt omgezet in een echt fonds dat beheerd gaat worden door een beleggingscommunity, zal de exploitant van het platform wel aan de AIFMD vergunningplicht of registratieplicht (of ICBE vergunningplicht) moeten voldoen. In dat geval zal de exploitant van het platform tevens doorlopend aan diverse toezichteisen moeten voldoen.

Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat op de binnen een beleggingscommunity verrichte activiteiten mogelijk ook nog andere toezichtregimes van de Wft van toepassing kunnen zijn. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan de regels die er zijn voor beleggingsondernemingen en voor het doen van beleggingsaanbevelingen. Het is doorlopend de eigen verantwoordelijkheid van de exploitant van het beleggingscommunityplatform om te inventariseren welke regels op hem van toepassing zijn en daaraan te voldoen.

Wanneer is sprake van een externe of interne beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen?

De AIFM-richtlijn maakt onderscheid tussen een interne en externe beheerder van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's). Een op zichzelf staande beheerder die over rechtspersoonlijkheid beschikt is aan te merken als externe beheerder. Een abi die over rechtspersoonlijkheid beschikt en zichzelf beheert, kwalificeert zelf als interne beheerder.

Het bovenstaande brengt mee dat op zichzelf staande beheerderrechtspersonen van alternatieve beleggingsfondsen of beleggingsmaatschappijen zijn aan te merken als externe beheerders. Zichzelf beherende beleggingsmaatschappijen zijn aan te merken als interne beheerders.

Het onderscheid tussen interne en externe beheerders van abi's werkt door in de vraag welke (additionele) activiteiten een beheerder onder/naast zijn AIFMD-vergunning mag verrichten. Een interne beheerder dient zich te beperken tot het beheren van de eigen abi en het eventueel verrichten van 'andere werkzaamheden in de zin van Annex I lid 2 AIFM-richtlijn'. Een externe beheerder mag naast het beheren van abi's ook bepaalde beleggingsdiensten verlenen (zie de vraag 'Welke beleggingsdiensten mag een beheerder onder een AIFMD-vergunning verlenen?').

C. Regimes

Welke regimes onderscheidt de AIFM-richtlijn?

Op de beheerder van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) zijn de eisen van de AIFM-richtlijn van toepassing. In beginsel is dit het 'volledige AIFMD-regime', tenzij de beheerder gebruik kan en wenst te maken van de *de minimis-vrijstelling* en daarmee onder het 'registratieregime' valt.

Het volledige AIFMD-regime

Het volledige AIFMD-regime brengt met zich mee dat op de beheerder een AIFMD-vergunningplicht rust. Daarnaast dient deze beheerder doorlopend te voldoen aan een groot aantal eisen inzake (onder meer) aan te houden kapitaal, bedrijfsvoering, beloningen, belangenconflicten, risicobeheer, liquiditeitsbeheer, waarderingen, transparantie richting (potentiële) beleggers en toezichhouders, delegatie, het aanstellen van een bewaarder en het gebruik van hefboomfinanciering.

Indien (ook) aan niet-professionele beleggers wordt aangeboden dient de beheerder die valt onder het volledige AIFMD-regime daarnaast nog aan extra regels (de zogenoemde 'top-up retail' regels) te voldoen. Zie voor informatie hierover de vraag 'Wat is de 'top-up voor retail'?'.

Het AIFMD-registratieregime (de de minimis-vrijstelling, artikel 3, tweede lid AIFM-richtlijn) Het AIFMD-registratieregime is uitsluitend beschikbaar voor beheerders met hun zetel in Nederland; het registratieregime is niet beschikbaar voor Europese (niet-Nederlandse) of niet-Europese beheerders. Het AIFMD-registratieregime is op een Nederlandse beheerder van toepassing als hij onder de de minimis-vrijstelling valt. Dit is het geval als de beheerder:

- *uitsluitend deelnemingsrechten aanbiedt aan professionele beleggers*, en een of meer abi's beheert waarvan het totaal aan beheerde activa:
 1. niet groter is dan €100 miljoen; of
 2. indien de abi's geen gebruik maken van hefboomfinanciering en geen recht tot inkoop of terugbetaling van rechten van deelneming in de verschillende abi's kan worden uitgeoefend gedurende een periode van vijf jaar vanaf het tijdstip waarop de rechten in de verschillende abi's voor het eerst zijn verworven: niet groter is dan €500 miljoen.
- *(ook) deelnemingsrechten aanbiedt aan niet-professionele beleggers*, én:
 - abi's beheert waarvan het totaal aan beheerde activa:
 1. niet groter is dan € 100 miljoen; of
 2. indien de abi's geen gebruik maken van hefboomfinanciering en geen recht tot inkoop of terugbetaling van rechten van deelneming in de verschillende abi's kan worden uitgeoefend gedurende een periode van vijf jaar vanaf het tijdstip waarop de rechten in de verschillende abi's voor het eerst zijn verworven: niet groter is dan €500 miljoen; en
 - de deelnemingsrechten in de beheerde abi's:
 1. worden aangeboden aan minder dan 150 personen; of
 2. slechts kunnen worden verworven tegen een tegenwaarde van ten minste €100.000 per deelnemer; of
 3. een nominale waarde per recht hebben van ten minste €100.000.

Op een beheerder die onder het AIFMD-registratieregime valt (de zogenoemde 'light' beheerder) rust geen AIFMD-vergunningplicht. Wel dient een 'light' beheerder zich te melden bij de AFM en periodiek informatie aan de AFM en DNB aan te leveren. Zie voor een beschrijving van de verplichtingen die rusten op een 'light' beheerder de vraag 'Aan welke eisen moet een Nederlandse beheerder voldoen als hij onder het AIFMD-registratieregime valt?'.

Een beheerder die gebruik maakt van het registratieregime onder de AIFM-richtlijn heeft geen AIFMD-vergunning en heeft derhalve geen mogelijkheid om zijn activiteiten op grond van de AIFM-richtlijn grensoverschrijdend te 'paspoorten'. Een beheerder die dit toch wil, dient een vergunning aan te vragen ('opt-in'). Meer informatie hierover kunt u vinden onder de sectie 'Paspoort'.

Wanneer wordt 'aangeboden aan minder dan 150 personen' zoals bedoeld in artikel 2:66a, eerste lid, sub b Wft?

Het aantal personen waaraan wordt aangeboden is niet hetzelfde als het aantal uiteindelijke participanten. Indien bijvoorbeeld participaties aan 170 personen zijn aangeboden en daarvan besluiten er uiteindelijk 130 mee te doen, is aangeboden aan meer dan 150 personen. Een aanbod via een website is per definitie gericht aan meer dan 150 personen.

Het begrip 'personen' in artikel 2:66a, eerste lid, sub b Wft omvat zowel professionele als niet-professionele beleggers. De uitzondering van 2:66a, tweede lid, Wft is immers slechts van toepassing indien 'uitsluitend' aan professionele beleggers wordt aangeboden.

Het is aan u om desgevraagd te bewijzen dat er aan niet meer dan 150 personen is aangeboden. In artikel 2:66a, zesde lid, Wft staat verder opgenomen dat als u van de uitzondering van artikel 2:66a, eerste lid, Wft gebruik wilt maken u in de aanbiedingsdocumentatie (kort gezegd) dient te vermelden dat u niet vergunningplichtig bent en niet onder toezicht staat van de AFM.

Wanneer is voldaan aan het 'ten minste € 100.000' criterium zoals bedoeld in artikel 2:66a, eerste lid, sub b Wft? (Laatste update: november 2022)

Naar het oordeel van de AFM wordt aan het 'ten minste € 100.000' criterium voldaan indien ten aanzien van de eerste aanbieding c.q. inleg per deelnemer in de voorwaarden van de beleggingsinstelling is opgenomen dat:

- a) de eerste inleg minimaal € 100.000,- (exclusief kosten) bedraagt;
- b) het bedrag van € 100.000,- ineens wordt betaald door de deelnemer. Het aangaan van een uitgestelde verplichting om het bedrag van € 100.000,- te voldoen is niet voldoende;
- c) een vervolginleg lager dan € 100.000,- enkel door de reeds zittende deelnemers mag worden gedaan, en
- d) het ingelegde bedrag per deelnemer nooit lager dan de € 100.000 uit mag komen. Waardedaling is hierbij niet inbegrepen.

De AFM merkt op dat sub b van bovengenoemde opsomming niet van toepassing is voor light-beheerders welke op grond van de EuVECA-verordening (EU) Nr. 345/2013 en/of EuSEF-verordening (EU) Nr.346/2013 een EuVECA-label en/of een EuSEF-label aanvragen voor een beleggingsinstelling. In de voorgenoemde situatie is het op grond van artikel 6, eerste lid, sub a EuVECA-verordening en/of artikel 6, eerste lid, sub a EuSEF-verordening voldoende dat beleggers zich door middel van een commitment ertoe verbinden een minimum van € 100.000 te beleggen in de desbetreffende EuVECA/EuSEF-beleggingsinstelling.

Voor de volledigheid merkt de AFM op dat indien een light beheerder die beleggingsinstellingen met een EuVECA-label/EuSEF-label beheert een verzoek tot registratie indient voor een beleggingsinstelling zonder EuVECA-label/EuSEF-label bovenstaande opsomming met inbegrip van sub b onverminderd geldt.

Wat is de 'top-up voor retail'?

Indien een beheerder van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) over een AIFMD-vergunning beschikt, mogen deelnemingsrechten in deze abi's worden aangeboden aan professionele beleggers. Indien deelnemingsrechten in een abi in Nederland (ook) worden aangeboden aan niet-professionele beleggers zal de beheerder van die abi naast de eisen van het volledige AIFMD-regime aan een aantal aanvullende nationale eisen moeten voldoen (de zogenoemde 'top-up retail' regels). Deze 'top-up retail' regels zijn opgenomen in paragraaf 10.3.1.1 van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft en beogen met name meer transparantie richting de (potentiële) niet-professionele belegger te realiseren.

Hoe dient een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen de totale waarde van de door hem beheerde activa vast te stellen?

Een beheerder telt bij het vaststellen van de totale waarde van de door hem beheerde activa de waarde op van de activa van alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) die hij beheert, al dan niet via een onderneming waarmee hij is verbonden door een gezamenlijke bedrijfsvoering, een gezamenlijke zeggenschapsuitoefening of een gekwalificeerde deelneming. De beheerder telt daarbij ook de waarde mee van de activa van abi's die hij beheert, maar waarvan de portefeuilebeheer- en/of risicobeheertaak (ten dele) gedelegeerd is aan een derde.

De beheerder neemt bij het vaststellen van de totale waarde van de door hem beheerde activa niet mee:

- de waarde van de activa van de door hem beheerde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's),
- de waarde van de activa van abi's waar hij geen beheerder van is, maar waarvoor hij louter onder een delegatieovereenkomst beheeractiviteiten verricht,
- de waarde van de activa die hij beheert in het kader van individueel vermogensbeheer, mits dit vermogen ook werkelijk individualiseerbaar is. Dit laatste houdt in dat de belegger achter het mandaat ook uitsluitend risico loopt ten aanzien van de voor hem gedane beleggingen,
- de waarde van de beleggingen die door hem beheerde abi's en subfondsen in elkaar hebben gedaan (voor zover het meenemen daarvan tot dubbeltelling zou leiden),
- de waarde van de activa van closed-end abi's die vóór 22 juli 2013 reeds door hem beheerd werden en die na 22 juli 2013 geen bijkomende beleggingen doen (zoals bedoeld in artikel 61, derde lid, AIFM-richtlijn),
- de waarde van de activa van door hem beheerde closed-end abi's waarvan de inschrijvingsperiode voor beleggers op deelnemingsrechten voor 22 juli 2011 is gesloten en welke zijn opgericht voor een periode die uiterlijk op 22 juli 2016 afloopt (zoals bedoeld in artikel 61, vierde lid, AIFM-richtlijn).

Dient een beheerder 'gecommitteerd kapitaal' mee te nemen in de bepaling van de totale waarde van de door hem beheerde activa?

Nee. Een beheerder van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) hoeft gecommitteerd, maar nog niet opgevraagd, kapitaal niet mee te nemen bij de berekening van de totale waarde van de door hem beheerde activa. Indien gecommitteerd kapitaal wordt opgevraagd dient het uiteraard wel te worden meegeteld bij het bepalen van de totale waarde van de beheerde activa.

Welke beleggers kwalificeren als 'professionele belegger'?

De volgende beleggers kwalificeren volgens artikel 1:1 Wft als 'professionele belegger':

- bank;
- beheerder van een alternatieve beleggingsinstelling (abi);
- beheerder van een instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe);

- beheerder van een pensioenfonds of van een daarmee vergelijkbare rechtspersoon of vennootschap;
- abi;
- beleggingsonderneming;
- nationaal of regionaal overheidslichaam of overheidslichaam dat de overheidsschuld beheert;
- centrale bank;
- financiële instelling;
- internationale of supranationale publiekrechtelijke organisatie of daarmee vergelijkbare internationale organisatie;
- icbe;
- marketmaker;
- onderneming wiens belangrijkste activiteit bestaat uit het beleggen in financiële instrumenten, het verrichten van securitisaties of andere financiële transacties;
- pensioenfonds of daarmee vergelijkbare rechtspersoon of vennootschap;
- persoon of vennootschap die voor eigen rekening handelt in grondstoffen en grondstoffenderivaten;
- plaatselijke onderneming;
- rechtspersoon of vennootschap die aan twee van de volgende omgangvereisten voldoet:
 - 1°. een balanstotaal van ten minste € 20.000.000;
 - 2°. een netto-omzet van ten minste € 40.000.000;
 - 3°. een eigen vermogen van ten minste € 2.000.000;
- verzekeraar.

Een belegger die op basis van het bovenstaande niet als 'professionele belegger' kwalificeert, kwalificeert in beginsel als 'niet-professionele belegger'.

Voor beheerders die over een AIFMD-vergunning beschikken of die gebruik maken van de aangewezen staten-uitzondering van artikel 2:66, eerste lid, Wft bieden de artikelen 4:18c jo. 4:18e Wft een mogelijkheid om, mits aan een aantal strikte voorwaarden is voldaan, niet-professionele beleggers op hun verzoek als professionele belegger aan te merken (de zogenoemde 'opt-in als professionele belegger'). Een dergelijke beheerder behoeft ten aanzien van niet-professionele beleggers die overeenkomstig artikel 4:18c jo. 4:18e Wft als professionele belegger worden behandeld niet te voldoen aan de top-up retail regels (zie voor meer informatie over de top-up retail regels de vraag 'Wat is de 'top-up voor retail?').

Heeft een beheerder die onder het AIFMD-registratieregime valt een vergunning nodig?

Nee. Een Nederlandse beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) die valt onder het AIFMD-registratieregime hoeft voor het beheer van de abi's (en het aanbieden van deelnemingsrechten in de door hem beheerde alternatieve beleggingsinstellingen) niet over een door de AFM verleende AIFMD-vergunning te beschikken. Wel zal deze 'light' beheerder aan een aantal andere vereisten moeten voldoen (zie de vraag 'Aan welke eisen moet een beheerder voldoen als hij onder het AIFMD-registratieregime valt?').

Een beheerder die van het AIFMD-registratieregime gebruikt maakt, kan deze registratie niet 'paspoorten' naar andere lidstaten en het is hem ook niet toegestaan beleggingsdiensten te verlenen op grond van deze registratie. Dit kan alleen op grond van een volledige AIFMD-vergunning. Voor specifieke fondsen, te weten de zogenoemde Venture Capital (VC) en Social Entrepreneurship (SE) fondsen, is het voor een 'light' beheerder in beginsel wel mogelijk om een paspoort op fondsniveau te verkrijgen. Zie voor deze laatste mogelijkheid de vraag 'Op welke wijze kan een paspoort voor VC en SE fondsen worden verkregen?'.

Aan welke eisen moet een beheerder met zetel in Nederland voldoen als hij onder het AIFMD-registratieregime valt? (Laatste update: januari 2022)

De beheerder met zetel in Nederland die onder het AIFMD-registratieregime valt dient dit aan de AFM te melden onder gelijktijdige verstrekking van gegevens die nodig zijn om hemzelf en de door hem beheerde alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) te identificeren, alsmede gegevens over de waarde van de beheerde activa en de beleggingsstrategieën van de abi's. Verder moet deze 'light' beheerder periodiek informatie verstrekken met betrekking tot de voornaamste financiële instrumenten waarin hij handelt en de voornaamste risicoposities en de belangrijkste concentraties van de door hem beheerde alternatieve beleggingsinstellingen.

Daarnaast kan andere wet- en regelgeving op light-beheerders van toepassing zijn, zoals:

- De Verordening (EU) nr. 596/2014 betreffende marktmisbruik (Verordening Marktmisbruik), alsmede de onderliggende uitvoeringsverordeningen en gedelegeerde verordeningen.
- De Verordening (EU) nr. 1286/2014 over essentiële-informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten (PRIIPs-verordening), alsmede de onderliggende gedelegeerde verordening.
- De Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) en de wet op oneerlijke handelspraktijken (Wohp).
- De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de Sanctiewet 1977 (Sw).
- De Verordening (EU) nr. 1011/2016 betreffende indices die worden gebruikt als benchmarks voor financiële instrumenten en financiële overeenkomsten of om de prestatie van beleggingsfondsen te meten (BMR).
- De Verordening (EU) nr. 2019/2088 betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (SFDR) alsmede de toekomstige onderliggende uitvoeringsverordeningen en gedelegeerde verordeningen.

Is de SFDR ook van toepassing op beheerders die vallen onder het AIFMD-registratieregime? (Laatste update: januari 2022)

Ja, de SFDR is ook van toepassing op beheerders en de door hen beheerde beleggingsinstellingen die vallen onder het AIFMD-registratieregime. Zij moeten voldoen aan dezelfde vereisten als beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen met een vergunningplicht onder de AIFM-Richtlijn.

Beheerders die onder het registratieregime vallen mogen zelf bepalen in welk aanbiedingsdocument zij de vereiste precontractuele informatie verschaffen aan (potentiële) beleggers. Zij hoeven immers geen prospectus conform artikel 23 van de AIFM-richtlijn te verschaffen. Beheerders mogen ook zelf bepalen in welk document zij de vereiste periodieke informatie beschikbaar stellen aan beleggers. Zij zijn volgens de AIFM-richtlijn niet verplicht een jaarverslag te publiceren.

Beheerders moeten de vereiste informatie uit artikelen 3, 4, 5, en 10 van de SFDR ook beschikbaar stellen op hun website. Als de beheerder geen website heeft, moet deze alsnog gemaakt worden.

Hoe dient een beheerder die onder het AIFMD-registratieregime valt om te gaan met de situatie waarin de totale waarde van de door hem beheerde activa boven de grensbedragen van € 100 of € 500 miljoen uitkomt?

Indien een 'light' beheerder de totale waarde van de door hem beheerde activa boven het op hem toepasselijke grensbedrag ziet uitkomen, dient hij te beoordelen of de overschrijding van tijdelijke aard is. Een overschrijding is van tijdelijke aard indien niet valt te verwachten dat de overschrijding langer aanhoudt dan drie maanden.

Als de 'light' beheerder oordeelt dat de overschrijding niet van tijdelijke aard is, dan dient hij dit onverwijld aan de AFM te melden. Vervolgens moet binnen dertig kalenderdagen na overschrijding een

AIFMD vergunningaanvraag bij de AFM worden ingediend (zie de vraag 'Hoe verkrijg ik een vergunning om een of meer alternatieve beleggingsinstellingen te mogen beheren?').

Als de 'light' beheerder oordeelt dat de overschrijding van tijdelijke aard is, dan dient hij de AFM daar onverwijld van op de hoogte te stellen. In deze notificatie dient de overschrijding toegelicht te worden. Ook dient in de notificatie onderbouwd te worden waarom de beheerder van oordeel is dat de overschrijding van tijdelijke aard is. Drie maanden na de overschrijding dient de 'light' beheerder richting de AFM inzichtelijk te maken dat de overschrijding zich inderdaad niet langer voordoet.

D. Vergunningverlening en Registratie

Hoe kan een Nederlandse beheerder een vergunning om een of meer alternatieve beleggingsinstellingen te mogen beheren aanvragen?

Een beheerder kan een AIFMD-vergunning aanvragen door het vergunningaanvraagformulier met bijlagen in te dienen via het [AFM portaal](#). Als bijlage bij het vergunningaanvraagformulier dient voor iedere aan te melden beleggingsinstelling, (eventueel) subfonds en/of aandelenklasse een “Meldingsformulier beleggingsinstelling” te worden ingediend. Als bijlage bij het “Meldingsformulier beleggingsinstelling” verstrekt u tevens per beheerde beleggingsinstelling het “Meldingsformulier bewaarder”, waarin de beheerder kenbaar maakt welke entiteit als bewaarder optreedt van de beleggingsinstelling.

Tijdens het vergunningaanvraagproces is het mogelijk dat de AFM nadere stukken opvraagt.

Welke stukken moeten bij de vergunningaanvraag worden ingediend?

In het vergunningaanvraagformulier wordt een duidelijke toelichting op en opsomming gegeven van de in te dienen stukken. Dit betreft onder meer:

- Een duidelijk beschrijving van de bedrijfsvoering;
- Organogram van (de groep van) de beheerder;
- Beleggingsstrategie met inbegrip van de onderliggende fondsen;
- Beleid omtrent privébeleggingen;
- (Sub)delegatiestructuur;
- Beleid omtrent waardering van activa;
- Beleid ter voorkoming van belangenverstremming;
- Accountantsverklaring;
- Bijlagen bij de personentoetsing (geschiktheidsmatrix, betrouwbaarheidsformulieren, referentenformulieren).

De beheerder zal bij de vergunningaanvraag ook per beleggingsinstelling waarover hij het beheer voert of voornemens is te gaan voeren een “Meldingsformulier beleggingsinstelling” moeten invullen. Dit formulier (of deze formulieren in geval er meerdere beleggingsinstellingen worden gemeld) wordt als bijlage bij de vergunningaanvraag ingediend. Van de beleggingsinstelling worden onder meer de volgende gegevens gemeld:

- Contactgegevens;
- Beleidsbepalers;
- Bewaarder;
- Soorten beleggingen;
- Open-end/closed-end;
- Verhandelbaarheid;
- Prospectusinformatie.

Hoe verkrijgt een beheerder een AIFMD-vergunning waaronder het is toegestaan om bepaalde beleggingsdiensten te verlenen?

Indien een beheerder van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) voornemens is om onder de AIFMD-vergunning ook een of meerdere beleggingsdiensten te verlenen, dient de beheerder dit bij de aanvraag van een AIFMD-vergunning expliciet aan te geven op het vergunningaanvraagformulier onder gelijktijdige vermelding van de beleggingsdienst(en) waar het om gaat. Indien een beheerder van abi's al in het bezit is van een AIFMD-vergunning waaronder bepaalde beleggingsdiensten niet mogen worden verleend, maar bij die beheerder alsnog het voornemen

ontstaat om onder die AIFMD-vergunning ook desbetreffende beleggingsdiensten te verlenen, dient de beheerder de AFM te verzoeken om de mogelijkheid tot het verlenen van die specifieke beleggingsdiensten aan de reeds verleende AIFMD-vergunning toe te voegen.

De AFM zal expliciet toestaan dat er onder de AIFMD-vergunning beleggingsdiensten mogen worden verleend als de beheerder bij de AIFMD-aanvraag eveneens aantoont dat hij aan alle toepasselijke wet- en regelgeving met betrekking tot het verlenen van de desbetreffende beleggingsdiensten kan voldoen.

Is er een register van beheerders met een AIFMD-vergunning?

Beheerders met een AIFMD-vergunning worden opgenomen in het [openbaar register](#) op de website van de AFM. In dit register wordt (onder meer) weergegeven welke beleggingsinstellingen deze beheerders beheren.

Hoe lang heeft de AFM om te beslissen op een vergunningaanvraag?

De AFM beslist binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag. Echter, zodra de AFM om nadere gegevens of informatie verzoekt ter aanvulling op de aanvraag, wordt de beslistermijn opgeschort totdat de AFM de gevraagde informatie heeft ontvangen. De beslistermijn kan met nogmaals 13 weken worden verlengd. Indien de AFM binnen de door haar gestelde termijn geen (voldoende) aanvulling ontvangt op de aanvraag kan zij besluiten om de aanvraag buiten behandeling te laten.

Wat kost een vergunningaanvraag?

In de Wet bekostiging financieel toezicht is voorgeschreven welke tarieven de AFM in rekening brengt. Meer informatie over kosten kunt u [hier](#) vinden.

Binnen welke termijn moet de AFM beslissen als een vergunninghoudende beheerder een nieuwe alternatieve beleggingsinstelling meldt?

De termijn waarbinnen de AFM moet beslissen als een vergunninghoudende beheerder een nieuwe alternatieve beleggingsinstelling (abi) meldt hangt af van de inhoud:

- A. Indien de vergunninghoudende beheerder voornemens is een categorie beleggingsinstelling (zie onder meer vraag 12 van het meldingsformulier beleggingsinstelling) te gaan beheren waarvoor de AIFMD-vergunning niet is verleend, dan is sprake van een aanvraag van een uitbreiding van de verleende AIFMD-vergunning. In dat geval dient de AFM binnen 26 weken te beslissen op de aanvraag. De beheerder wordt geïnformeerd indien de AFM een langere beslistermijn nodig heeft dan 13 weken. Indien de aanvraag bij ontvangst of na een uitnodiging tot aanvulling nog onvolledig is of verbeterd moet worden (omdat het meldingsformulier beleggingsinstelling inclusief bijlagen onvolledig is) kan de AFM de beslistermijn opschorten. In dat geval kan de totale beslistermijn dus meer dan 26 weken bedragen.
- B. Indien de vergunninghoudende beheerder voornemens is om een nieuwe abi te gaan beheren die past binnen een categorie beleggingsinstelling waarvoor hij reeds een AIFMD-vergunning heeft, dan is sprake van een melding van een belangrijke wijziging (zoals bedoeld in artikel 4:26, eerste lid, Wft). In dat geval bericht de AFM de beheerder binnen een maand na ontvangst van een volledige melding indien zij de voorgenomen wijziging afwijst dan wel daaraan beperkingen wil opleggen. Indien een reactie uitblijft, mag de beheerder de voorgestelde wijzigingen doorvoeren. De AFM kan deze termijn met maximaal 1 maand verlengen als zij dit gezien de specifieke omstandigheden van het geval nodig acht. In geval van verlenging wordt de beheerder daarvan op de hoogte gebracht.
- C. Indien de vergunninghoudende beheerder voornemens is om deelnemingsrechten in een abi te gaan aanbieden, dan is sprake van een melding van een voornemen tot het doen van een nieuwe aanbieding van deelnemingsrechten in een abi (zoals bedoeld in artikel 4:37c, zesde lid, Wft). In dat geval dient de AFM de beheerder binnen 20 werkdagen te berichten of de voorgenomen aanbieding mag plaatsvinden.

Voor de volledigheid wordt nog meegegeven dat bij het opzetten van een nieuwe abi die direct aangeboden zal worden zowel sprake zal zijn van een voornemen tot het beheren van een nieuwe abi (aanvraag onder A of melding onder B) als van een voornemen tot het doen van een nieuwe aanbieding van deelnemingsrechten in een abi (melding onder C). Om te voorkomen dat u in dat geval het meldingsformulier beleggingsinstelling twee keer dient in te vullen en aan te leveren, behandelt de AFM een aanvraag onder A/melding onder B standaard tevens als melding onder C, tenzij u aan de AFM kenbaar maakt dat het meldingsformulier slechts op een van de twee ziet. U dient in dat geval minimaal rekening te houden met de langste toepasselijke beslistermijn.

Hoe kan een Nederlandse beheerder zich registreren als hij onder het AIFMD-registratieregime valt?

De AIFM-richtlijn schrijft voor dat een Nederlandse beheerder in bepaalde situaties van de AIFMD-vergunningplicht is vrijgesteld en gebruik kan maken van het AIFMD-registratieregime (zie de vraag 'Welke regimes onderscheidt de AIFM-richtlijn?'). Ook een Nederlandse beheerder die onder het registratieregime valt heeft in beginsel recht op een overgangsjaar (zie de vraag 'Heeft een beheerder die onder het AIFMD-registratieregime valt ook recht op een overgangsjaar?'). Deze beheerder dient zich aldus uiterlijk voor 22 juli 2014 bij de AFM te registreren.

U kunt zich melden voor het registratieregime door het 'Meldingsformulier niet-vergunningplichtige beheerder en beleggingsinstelling(en)' in te vullen in het [AFM portaal](#). In het meldingsformulier wordt duidelijk aangegeven welke gegevens moeten worden meegestuurd. Dit betreft onder meer:

- Algemene gegevens van beheerder;
- Algemene gegevens van de beleggingsinstelling(en) waarover de beheerder het beheer voert of voornemens is te gaan voeren;
- Beleggingsstrategie per beleggingsinstelling.

Wat doet de AFM met registraties die zij ontvangt van AIFMD-‘light’ beheerders?

De AFM houdt op haar website een openbaar register bij waar de geregistreerde ‘light’ beheerders (en de door hen beheerde beleggingsinstellingen) in worden opgenomen.

Personen die het openbaar register raadplegen waar de geregistreerde ‘light’ beheerders in zijn opgenomen dienen zich te realiseren dat de geregistreerde beheerders niet vergunningplichtig zijn op basis van artikel 2:65 van de Wft en dat op hen geen toezicht wordt uitgeoefend op grond van het Deel Prudentieel toezicht financiële ondernemingen en het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen van de Wft. Dit brengt bijvoorbeeld mee dat ‘light’ beheerders niet onderworpen zijn aan uit de Wft voortvloeiende aan beheerders gestelde eisen inzake bijvoorbeeld de geschiktheid en betrouwbaarheid van de beleidsbepalers, informatievoorziening aan beleggers, beheerste en integere bedrijfsvoering, beheerste beloningen, adequaat risico- en liquiditeitsbeheer, delegatie, het aanhouden van voldoende eigen vermogen en de eisen ten aanzien van de bewaarder.

Wat kost een registratie?

In de Regeling bekostiging financieel toezicht eenmalige handelingen is voorgeschreven dat de AFM voor registratie van een vrijgestelde AIFMD-beheerder € 4.400 in rekening brengt.

Wat dient een AIFMD-‘light’ beheerder die al geregistreerd is bij de AFM te doen indien hij voornemens is een nieuwe alternatieve beleggingsinstelling te introduceren?

Een beheerder die reeds bij de AFM heeft gemeld dat hij onder het AIFMD-meldingsregime valt en voornemens is om een nieuwe alternatieve beleggingsinstelling (abi) te introduceren, dient ten minste twee weken voordat deelnemingsrechten in die nieuwe abi worden aangeboden voor deze nieuwe abi het ‘Meldingsformulier niet-vergunningplichtige beheerder en beleggingsinstelling(en)’ in te vullen in het [AFM portaal](#). Een beheerder behoeft daarbij overigens niet het gehele Meldingsformulier in te vullen; zie de invulinstructie bij het Meldingsformulier. Na ontvangst van het (ingevulde) Meldingsformulier zal de AFM de nieuwe abi in het AIFMD-meldingsregime register bijschrijven. De AFM brengt hiervoor niet opnieuw registratiekosten in rekening.

Hoe kan een beheerder een fonds registreren als Venture Capital (VC) of Social Entrepreneurship (SE) fonds?

De Europese Commissie heeft voor beheerders van Venture Capital (VC) en Social Entrepreneurship (SE) fondsen twee aparte verordeningen gepubliceerd. Deze verordeningen bieden ‘light’ beheerders de mogelijkheid om alternatieve beleggingsinstellingen (abi’s) die hiervoor in aanmerking komen te registreren als een VC of SE fonds. Dit is echter niet verplicht. Zie voor meer informatie over het VC en SE regime de vraag ‘Wat houden de regimes voor Venture Capital (VC) en Social Entrepreneurship (SE) fondsen in?’.

Een beheerder die een abi wenst te registreren als VC of SE fonds dient daarvoor een apart registratieformulier te gebruiken. Dit registratieformulier is te vinden in het [AFM portaal](#).

Intrekken van de vergunning van een externe beheerder of van een beleggingsmaatschappij zonder externe beheerder: welke informatie moet worden aangeleverd voordat een vergunning kan worden ingetrokken? (Laatste update: januari 2023)

De AFM kan tot intrekking van een vergunning van een externe beheerder of van een beleggingsmaatschappij zonder externe beheerder (hierna tezamen aangeduid als ‘beheerder’) overgaan na een aanvraag daartoe van een beheerder (artikel 1:104, eerste lid onderdeel a Wft). Een beheerder zal de aanvraag tot intrekking altijd moeten motiveren en daarbij onder andere moeten aantonen dat er door de beheerder geen vergunningplichtige activiteiten meer (zullen) worden verricht na intrekking van de vergunning.

Welke informatie een beheerder moet aanleveren bij een aanvraag tot vergunningintrekking is mede afhankelijk van de reden van staking van werkzaamheden van de betreffende beheerder. Hieronder wordt per situatie beschreven welke informatie in ieder geval moet worden aangeleverd door de beheerder:

1. Ingeval een beheerder alle door de beheerder beheerde beleggingsinstellingen heeft afgewikkeld en alle activiteiten van de beheerder (met betrekking tot het beheer van (de) beleggingsinstelling(en)) volledig heeft gestaakt en/of afgewikkeld;
 - Schriftelijke toelichting, inclusief ondersteunende documentatie waaronder een eind-/liquidatieverslag voorzien van een (accountants)verklaring omtrent de getrouwheid*, van de beheerder op het besluitvormingsproces waaruit blijkt op welke wijze het besluit tot het staken of beëindigen van de beheer activiteiten door de beheerder is genomen en waarin de manier van vereffening en afwikkeling is besproken.

*Een jaarrekening, bestuursverslag en overige gegevens die voldoen aan de wettelijke vereisten.

 - Een schriftelijke bevestiging, inclusief ondersteunende documentatie, van de beheerder en bewaarder, indien van toepassing per beleggingsinstelling, waaruit blijkt:
 - i. dat bij de besluitvorming inzake de staking of beëindiging is gehandeld conform de fondsvoorwaarden als ook toepasselijke wet- en regelgeving;
 - ii. dat de beleggers in kennis zijn gesteld van de vereffening en opheffing van de beleggingsinstelling en dat het fondsvermogen is vereffend;
 - iii. dat alle activa van de beleggingsinstelling zijn uitgekeerd met inachtneming van de fondsvoorwaarden en toepasselijke wet- en regelgeving; en
 - iv. dat geen activa in de beleggingsinstelling resteren; en
 - v. dat er geen dispuut en/of uitstaande claim van een belegger of schuldeiser is. Of indien dit wel het geval is, dan geeft de beheerder daar een schriftelijke toelichting op.
2. Ingeval van staking van alle beheerwerkzaamheden van de beheerder wegens overname van het beheer van de beleggingsinstellingen door een andere (vergunninghoudende) beheerder;
 - Toelichting en schriftelijke bevestiging, inclusief ondersteunende documentatie, van de beheerder en de opvolgende beheerder dat de opvolgende beheerder de rechtspositie van de beheerder (ongewijzigd) heeft overgenomen; en
 - Schriftelijke bevestiging, inclusief ondersteunende documentatie, van de beheerder, de opvolgende beheerder en de bewaarder dat de tussen de beheerder en de bewaarder vigerende bewaarovereenkomst ongewijzigd van kracht blijft met dien verstande dat de opvolgende beheerder in de plaats is getreden van de beheerder; of
 - Een schriftelijke bevestiging, inclusief ondersteunende documentatie, van de beheerder, de opvolgende beheerder, de bewaarder en de opvolgende bewaarder dat:
 - i. de tussen de beheerder en de bewaarder vigerende bewaarovereenkomst is beëindigd met inachtneming van de daarin onder meer op basis van toepasselijke wet- en regelgeving opgenomen voorwaarden; en
 - ii. de bewaring van de door de beheerder beheerde beleggingsinstellingen zal geschieden door de opvolgende bewaarder met inachtneming van de tussen de opvolgende beheerder en opvolgende bewaarder vigerende of te sluiten bewaarovereenkomst, onder overlegging van deze bewaarovereenkomst.
 - Een schriftelijke bevestiging, inclusief ondersteunende documentatie waaronder een eind/liquidatieverslag voorzien van een (accountants)verklaring omtrent de getrouwheid*, van de beheerder en bewaarder dat de beleggers in kennis zijn gesteld van de staking en overname van werkzaamheden van de beheerder en, indien van toepassing, de bewaarder, en dat bij de besluitvorming daartoe is gehandeld conform de fondsvoorwaarden als ook toepasselijke wet- en regelgeving.
 - Een schriftelijke bevestiging dat er geen dispuut en/of uitstaande claim van een belegger of schuldeiser is. Of indien dit wel het geval is, dan geeft de beheerder daar een schriftelijke toelichting op.

*Een jaarrekening, bestuursverslag en overige gegevens die voldoen aan de wettelijke vereisten.

3. Ingeval geen van de activiteiten van de beheerder nog langer vergunningplichtig zijn op grond van artikel 2:65 Wft;
- Schriftelijke toelichting, inclusief ondersteunende documentatie waaronder een eind-/liquidatieverslag voorzien van een (accountants)verklaring omtrent de getrouwheid*, van de beheerder waaruit blijkt dat geen van de activiteiten nog langer vergunningplichtig zijn op grond van artikel 2:65 Wft. (Inclusief of er sprake is van een klacht en/of uitstaande claim. Indien dit het geval is, dan geeft de beheerder daar een schriftelijke toelichting op.)
- *Een jaarrekening, bestuursverslag en overige gegevens die voldoen aan de wettelijke vereisten.

Doorhalen van registratie van een door een vergunninghoudende beheerder beheerde beleggingsinstelling: welke informatie moet wanneer worden aangeleverd voordat kan worden overgegaan tot doorhaling van een registratie? (Laatste update: januari 2023)

De AFM kan tot het doorhalen van een geregistreerde beleggingsinstelling overgaan indien de beleggingsinstelling volledig is afgewikkeld. Bij een verzoek tot doorhalen van een geregistreerde beleggingsinstelling in het register moet de beheerder in ieder geval de volgende informatie verschaffen:

- Schriftelijke toelichting, inclusief ondersteunende documentatie waaronder een eind-/liquidatieverslag voorzien van een (accountants)verklaring omtrent de getrouwheid*, van de beheerder op het besluitvormingsproces waaruit blijkt op welke wijze het besluit tot doorhalen van een geregistreerde beleggingsinstelling in het register is genomen en waarin de manier van vereffening en afwikkeling is besproken.
- *Een jaarrekening, bestuursverslag en overige gegevens die voldoen aan de wettelijke vereisten.
- Een schriftelijke bevestiging, inclusief ondersteunende documentatie, van de beheerder en de bewaarder dat de beleggers in kennis zijn gesteld van het (verzoek tot het) doorhalen in het register van de geregistreerde beleggingsinstelling. Indien vereffening en opheffing reden tot het verzoek is dienen de beheerder en de bewaarder daarnaast eveneens schriftelijk te bevestigen:
 - i. dat bij de besluitvorming inzake de vereffening en opheffing is gehandeld conform de fondsvoorwaarden als ook toepasselijke wet- en regelgeving,
 - ii. dat de beleggers in kennis zijn gesteld van de vereffening en opheffing van de beleggingsinstelling en dat het fondsvermogen is vereffend;
 - iii. dat alle activa van de beleggingsinstelling zijn uitgekeerd met inachtneming van de fondsvoorwaarden en toepasselijke wet- en regelgeving; en
 - iv. dat geen activa in de beleggingsinstelling resteren; en
 - v. dat er geen dispuut en/of uitstaande claim van een belegger of schuldeiser is. Of indien dit wel het geval is, dan geeft de beheerder daar een schriftelijke toelichting op.

Let op: indien de beheerder voornemens is in afwijking van de fondsvoorwaarden een beleggingsinstelling (versneld of anders) af te wikkelen dan moet de beheerder die voorgenomen wijziging van de fondsvoorwaarden ook aan de AFM melden (artikel 4:26 Wft). Zodra de voorgenomen wijziging mag worden doorgevoerd kan de afwikkeling van de beleggingsinstelling worden geëffectueerd. Tot slot kan de beheerder van de afgewikkelde beleggingsinstelling een verzoek tot doorhaling van de registratie van de afgewikkelde beleggingsinstelling bij de AFM indienen op de wijze zoals hierboven beschreven.

E. Activiteiten als AIFMD-vergunninghouder

Welke collectief-beheer activiteiten moet een beheerder onder een AIFMD-vergunning verrichten?

Een beheerder die beschikt over een AIFMD-vergunning moet onder die vergunning het portfoliobeheer en/of risicobeheer uitoefenen voor de (onder de vergunning vallende) alternatieve beleggingsinstellingen (abi's). Een beheerder van een of meer abi's mag activiteiten die onderdeel zijn van de kerntaken van portfoliobeheer en risicobeheer delegeren zolang de beheerder hoofdzakelijk zelf het portfoliobeheer en/of risicobeheer blijft uitvoeren en door de delegatie in ieder geval geen 'lege huls' of 'brievenbusfirma' wordt (zie voor meer informatie hierover de vraag 'In hoeverre mag een beheerder van een abi de kerntaken van portfoliobeheer en/of risicobeheer delegeren?').

Welke collectief-beheer activiteiten mag een beheerder onder een AIFMD-vergunning verrichten?

Een (interne of externe; zie de vraag 'Wanneer is sprake van een externe of interne beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen?') beheerder die beschikt over een AIFMD-vergunning mag onder die vergunning het portfoliobeheer en/of risicobeheer uitoefenen voor de door hem onder de vergunning beheerde alternatieve beleggingsinstelling(en) (abi('s)). Voor de volledigheid zij daarbij opgemerkt dat naar het oordeel van de AFM een beheerder in het kader van het uitvoeren van het portfoliobeheer voor een abi ook orders in financiële instrumenten mag ontvangen, doorgeven en/of uitvoeren ten behoeve van de abi. Naar het oordeel van de AFM is in geval van het ontvangen, doorgeven of uitvoeren van orders in financiële instrumenten ten behoeve van de abi geen sprake van een activiteit/beleggingsdienst die volgens artikel 2:67a, tweede lid, Wft dan wel gezien de (mogelijk) beperktere reikwijdte van de verleende AIFMD-vergunning niet door een beheerder van een abi mag worden verleend.

Daarnaast mag een (interne of externe) vergunninghoudende beheerder in het kader van het collectieve beheer van de door hem beheerde abi('s) de volgende diensten verrichten:

a) administratie, waaronder:

- i) zorg dragen voor de wettelijk verplichte en voor het fondsbeheer vereiste verslaglegging;
 -) verzoeken om inlichtingen van klanten;
- i) waardering en prijsstelling, met inbegrip van belastingaangiften;
- ii) toezicht op de naleving van de regelgeving;
- iii) bijhouden van een deelnemersregister/aandeelhoudersregister;
- iv) bijhouden van de bestemming van de inkomsten;
- v) uitgifte en inkoop van rechten van deelneming/aandelen;
- vi) afwikkeling van contracten, met inbegrip van de verzending van deelbewijzen;
- vii) het bijhouden van bescheiden;

b) verhandeling;

c) werkzaamheden met betrekking tot de activa van de abi's, zoals het verrichten van de diensten die noodzakelijk zijn voor het vervullen van de plichten inzake zaakwaarneming van de beheerder, faciliteitenbeheer, administratieve werkzaamheden in het kader van vastgoed, advisering aan ondernemingen inzake kapitaalstructuur, bedrijfsstrategie en daarmee samenhangende aangelegenheden, alsmede advisering en dienstverrichtingen op het gebied van fusie en overname van ondernemingen en andere diensten die verband houden met het beheer van de abi's en de vennootschappen en andere activa waarin is belegd.

Het is mogelijk dat een externe beheerder die over een AIFMD-vergunning beschikt om abi's te beheren ook als beheerder van een of meer icbe's optreedt. In dat geval dient de externe beheerder naast de AIFMD-vergunning te beschikken over een ICBE-vergunning. Voor een interne beheerder bestaat deze mogelijkheid niet.

Kwalificeert een rechtspersoon die uitsluitend de werkzaamheden van Bijlage I, tweede lid, AIFM-richtlijn verricht als beheerder in de zin van de AIFM-richtlijn?

Nee. Indien een beheerder van een alternatieve beleggingsinstelling (abi) (een of meer) 'andere diensten die een beheerder in het kader van het collectieve beheer van een abi kan verrichten' in de zin van Bijlage I, tweede lid, AIFM-richtlijn delegeert aan een derde dan brengt dit niet mee dat die derde zich uit dien hoofde bezig houdt met 'het uitoefenen van portfoliobeheer en/of risicobeheer voor een abi' in de zin van Bijlage I, eerste lid, AIFM-richtlijn. Op een derde die louter (een of meer) 'andere diensten die een beheerder in het kader van het collectieve beheer van een abi kan verrichten' in de zin van Bijlage I, tweede lid, AIFM-richtlijn verricht komt uit dien hoofde dus geen AIFMD-vergunningplicht te rusten.

Welke beleggingsdiensten mag een beheerder onder een AIFMD-vergunning verlenen?

Een *externe* beheerder (zie de vraag 'Wanneer is sprake van een externe of interne beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen?') van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) die in het bezit is van een AIFMD-vergunning mag onder die vergunning ook een aantal beleggingsdiensten verlenen. Het gaat om de volgende beleggingsdiensten:

- a. het beheren van een individueel vermogen;
- b. het in de uitoefening van beroep of bedrijf adviseren over financiële instrumenten;
- c. bewaring en administratie van deelnemingsrechten in abi's en icbe's; en
- d. het in de uitoefening van beroep of bedrijf ontvangen en doorgeven van orders van cliënten met betrekking tot financiële instrumenten.

Een externe beheerder mag onder zijn AIFMD-vergunning niet louter deze beleggingsdiensten verlenen; het verlenen van de beleggingsdiensten dient altijd naast het beheren van een of meer abi's plaats te vinden. Daarenboven dient een externe beheerder onder zijn AIFMD-vergunning het verlenen van de onder b. tot en met d. bedoelde beleggingsdiensten altijd naast het verlenen van de onder a. bedoelde beleggingsdienst te doen. Indien een beheerder beleggingsdiensten verleent, dient deze beheerder zich te houden aan de toepasselijk wet- en regelgeving voor het verlenen van beleggingsdiensten. Zie de vraag 'Aan welke extra voorwaarden moet een externe beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen voldoen om onder zijn AIFMD-vergunning bepaalde beleggingsdiensten te mogen verlenen?'

De AIFM-richtlijn staat het volgens de Europese Commissie toe dat een externe beheerder onder de AIFMD-vergunning de beleggingsdiensten bedoeld onder a. tot en met d. paspoort en verleent aan cliënten in andere lidstaten. Een externe beheerder mag onder de AIFMD-vergunning geen andere beleggingsdiensten dan de onder a. tot en met d. vermelde diensten verlenen. De Europese Commissie is op dit moment van oordeel dat het niet is toegestaan dat een externe beheerder naast de AIFMD-vergunning beschikt over een afzonderlijke vergunning als beleggingsonderneming en onder die beleggingsonderneming-vergunning andere beleggingsdiensten dan die vermeld onder a. tot en met d. verleent. Andere beleggingsdiensten dan die vermeld onder a. tot en met d. dienen in het licht van dat oordeel te worden geleverd door een andere entiteit die beschikt over een vergunning als beleggingsonderneming.

Zie voor hoe een beheerder een AIFMD-vergunning verkrijgt waaronder het is toegestaan om bepaalde beleggingsdiensten te verlenen de vraag 'Hoe verkrijgt een beheerder een AIFMD-vergunning waaronder het is toegestaan om bepaalde beleggingsdiensten te verlenen?'

Een *interne* beheerder mag onder zijn AIFMD-vergunning uitsluitend als beheerder optreden van de eigen abi. Een interne beheerder mag onder een AIFMD-vergunning geen beleggingsdiensten verlenen.

Wat is de reikwijdte van het individueel vermogensbeheer dat onder een AIFMD-vergunning mag worden uitgevoerd?

Het individueel vermogensbeheer dat een externe beheerder met toestemming van de AFM onder zijn AIFMD-vergunning mag uitvoeren strekt tot het op discretionaire en individuele basis mogen beheren van een activaportefeuille. Het individueel vermogensbeheer dat een beheerder van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) onder zijn AIFMD-vergunning mag uitvoeren is dus niet automatisch beperkt tot het beheren van portefeuilles die uitsluitend bestaan uit financiële instrumenten. Wel is het zo dat voorwaarden/restricties die de AFM voor wat betreft het beheer van de abi('s) aan een AIFMD-vergunning verbindt - bijvoorbeeld: het wordt de beheerder uitsluitend toegestaan om vastgoedfondsen te beheren - ook beperkingen meebrengen ten aanzien van de activa die de beheerder in het kader van individueel vermogensbeheer mag beheren - bijvoorbeeld uitsluitend een vastgoedportefeuille.

Een externe beheerder van een of meerdere abi's die onder zijn AIFMD-vergunning de beleggingsdienst van individueel vermogensbeheer mag verlenen, mag in het kader (en ten behoeve) van dat individueel vermogensbeheer ook werkzaamheden verrichten die kwalificeren als het ontvangen, doorgeven en/of uitvoeren van orders in financiële instrumenten. Naar het oordeel van de AFM is in geval van het ontvangen, doorgeven of uitvoeren van orders in financiële instrumenten in het kader van (en ten behoeve van) het individueel vermogensbeheer geen sprake van een activiteit/beleggingsdienst die volgens artikel 2:67a, tweede lid, Wft dan wel op basis van de (mogelijk) beperktere reikwijdte van de verleende AIFMD-vergunning niet door een beheerder van een of meer abi's mag worden verleend.

Aan welke extra voorwaarden moet een externe beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen voldoen om onder zijn AIFMD-vergunning bepaalde beleggingsdiensten te mogen verlenen?

Een *externe* beheerder (zie de vraag 'Wanneer is sprake van een externe of interne beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen?') van alternatieve beleggingsinstellingen die in het bezit is van een AIFMD-vergunning mag onder die vergunning ook een aantal beleggingsdiensten verlenen. Het gaat om de beleggingsdiensten van a. het beheren van een individueel vermogen, b. het in de uitoefening van beroep of bedrijf adviseren over financiële instrumenten, c. bewaring en administratie van deelnemingsrechten in alternatieve beleggingsinstellingen en instellingen voor collectieve belegging in effecten, en d. het in de uitoefening van beroep of bedrijf ontvangen en doorgeven van orders van cliënten met betrekking tot financiële instrumenten. Een externe beheerder die voornemens is om onder zijn AIFMD-vergunning een of meerdere beleggingsdiensten te verlenen, mag op basis van de AIFM-richtlijn en de Wft uitsluitend aan dit voornemen gestalte geven voor zover voldaan wordt aan de volgende additionele voorwaarden:

- de AIFMD-vergunning waar die beheerder over beschikt staat expliciet toe dat de beheerder deze beleggingsdiensten mag verlenen (zie de vraag 'Hoe verkrijgt een beheerder een AIFMD-vergunning waaronder het is toegestaan om bepaalde beleggingsdiensten te verlenen?');
- de beheerder zal zich niet beperken tot het verlenen van de beleggingsdiensten b, c of d, maar zal daarnaast beleggingsdienst a verlenen;
- de beheerder zal naast het verlenen van betreffende beleggingsdiensten ook werkelijk het beheer van een of meerdere alternatieve beleggingsinstellingen uitoefenen;
- de beheerder zal naast de beleggingsdiensten a. t/m d. geen andere beleggingsdiensten verlenen;
- er zal voldaan worden aan de toepasselijke wet- en regelgeving met betrekking tot de verleende beleggingsdiensten. Daarbij zij voor de volledigheid opgemerkt dat als het de beheerder onder zijn AIFMD-vergunning wordt toegestaan om individueel vermogensbeheer te verrichten, tevens twee additionele eisen gelden. De beheerder mag zonder voorafgaande toestemming van de cliënt niet het individueel voor de cliënt beheerde vermogen geheel of gedeeltelijk beleggen in deelnemingsrechten van de door hem beheerde alternatieve beleggingsinstellingen. Daarnaast moeten de door de beheerder verleende beleggingsdiensten onderworpen zijn aan het beleggerscompensatiestelsel.

Mag een beheerder van een beleggingsvehikel met pas één belegger al beleggingsdiensten verlenen?

Een opstartende beheerder van een beleggingsvehikel waarin pas één belegger in heeft geïnvesteerd, kan door in het reglement of de statuten van het beleggingsvehikel te bepalen dat het is toegestaan kapitaal op te halen bij meer dan één belegger ervoor zorgen dat dit vehikel toch als abi kwalificeert (zie de vraag 'Kan een vehikel waar maar een belegger in heeft geïnvesteerd toch kwalificeren als abi?') en vervolgens als beheerder van een abi een AIFMD-vergunning aanvragen. Na het verkrijgen van de AIFMD-vergunning kan een externe beheerder onder die vergunning (mits daarvoor toestemming van de AFM is verkregen en onder bepaalde voorwaarden) bepaalde beleggingsdiensten verlenen (zie de vraag 'Hoe verkrijgt een beheerder een AIFMD-vergunning waaronder het is toegestaan om bepaalde beleggingsdiensten te verlenen?').

Mag een beheerder die over een AIFMD-vergunning beschikt onder die AIFMD-vergunning ook een of meer icbe's beheren?

Nee. Hoewel het is toegestaan dat een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen ook als beheerder van icbe's optreedt, dient die beheerder daarvoor over een afzonderlijke ICBE-vergunning te beschikken.

F. Bedrijfsvoering

Hoe vaak dient een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen de totale waarde van de door hem beheerde activa te berekenen?

Een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) dient procedures in te richten die hem in staat stellen om doorlopend de totale waarde van de door hem beheerde activa te monitoren. Deze procedures dienen de beheerder eveneens doorlopend te voorzien van een actueel overzicht van de beheerde activa, uitgiftes of terugbetalingen, kapitaalverhogingen of -verlagingen en de waarde van de beheerde activa per abi.

Een beheerder dient de totale waarde van de door hem beheerde activa met regelmaat te berekenen om vast te kunnen stellen of hij nog steeds onder hetzelfde AIFMD-regime kwalificeert (zie voor de verschillende regimes die de AIFMD onderscheidt de vraag 'Welke regimes onderscheidt de AIFM-richtlijn?'). De beheerder kiest met het oog hierop voordat hij gaat beheren een vaste berekeningsdatum of vaste berekeningsdata. Bij de keuze van een vaste berekeningsdatum wordt onder meer in acht genomen wanneer en met welke frequentie de activa van de beheerde abi's worden gewaardeerd. Indien een beheerder de gekozen vaste berekeningsdatum wenst te wijzigen, dient hij de wijziging richting de AFM te rechtvaardigen.

Als uit de monitoring volgt dat de totale waarde van de beheerde activa mogelijk in de nabijheid van het toepasselijke grensbedrag verkeert en/of verwacht wordt dat de totale waarde van de beheerde activa wijzigt (bijvoorbeeld door uitgiftes of terugbetalingen dan wel kapitaalverhogingen of -verlagingen), kan dit aanleiding geven tot een additionele berekening van de totale waarde van de beheerde activa.

Bij de berekening van de totale waarde van de door hem beheerde activa dient de beheerder gebruik te maken van de meest recente waarderingen van de activa. De waarderingen van de activa waarop de beheerder de berekening van de totale waarde van de door hem beheerde activa baseert mogen maximaal een jaar oud zijn.

Naast de waardering van de activa van alle abi's teneinde te kunnen bepalen welk regime toepasselijk is, dient de beheerder de activa van elke abi te waarderen met een frequentie die passend is in het licht van het door die abi aangehouden uitgifte- en terugbetalingsbeleid.

Gelden de delegatie-eisen van de AIFM-richtlijn ook bij delegatie van 'andere diensten die een beheerder in het kader van het collectieve beheer van een abi kan verrichten' in de zin van Bijlage I, tweede lid, AIFM-richtlijn?

Ja. Slechts bij een aantal delegatie-eisen is aangegeven dat zij alleen gelden als het gaat om delegatie van de kerntaken portfoliobeheer en risicobeheer. De overige delegatie-eisen gelden ook ten aanzien van delegatie van 'andere diensten' in de zin van Bijlage I, tweede lid, AIFM-richtlijn (zie ook de vraag 'Welke collectief-beheer activiteiten mag een beheerder onder een AIFMD-vergunning verrichten?').

Zijn de delegatieregels van artikel 20 AIFM-richtlijn van toepassing op uitbesteding van 'property management'?

Indien uitbesteding van 'property management' uitsluitend het dagelijkse operationele beheer op objectniveau omvat (zie ook de vraag 'Kwalificeert een 'property manager' als een beheerder van een alternatieve beleggingsinstelling?') zijn de delegatieregels van artikel 20 AIFM-richtlijn naar het oordeel van de AFM niet op deze uitbesteding van toepassing.

**Waar kan informatie worden gevonden over de rapportageverplichtingen van de AIFM-richtlijn?
[laatste update: januari 2023]**

Op de AFM website staat een [speciale pagina](#) met informatie over de rapportageverplichtingen van AIFM's.

Op deze webpagina staan ook verwijzingen naar de ESMA Q&A over de AIFMD, de ESMA AIFMD Reporting Guidelines en de technische specificaties van de AIFMD-rapportage.

Kunnen op een door de beheerder te betalen of te ontvangen vergoeding, provisie of niet-geldelijk voordeel vallend onder artikel 24, eerste lid, sub c, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013 ook de verplichtingen van artikel 24, eerste lid, sub b Uitwerkingsverordening nr. 231/2013 van toepassing zijn?

Nee. Als een vergoeding, provisie of niet-geldelijk voordeel onder artikel 24, eerste lid, sub c Uitwerkingsverordening nr. 231/2013 ('Verordening') valt dan zijn de verplichtingen van het eerste lid sub b van dat artikel niet van toepassing. Dit brengt bijvoorbeeld mee dat inzake een vergoeding, provisie of niet-geldelijk voordeel die/dat onder artikel 24, eerste lid, sub c Verordening valt geen mededeling over het bestaan, de aard en het bedrag aan de beleggers hoeft te worden gedaan die voorafgaat aan het uitbesteden en uitvoeren van de dienst waar de vergoeding, provisie of het niet-geldelijke voordeel mee samenhangt.

Wanneer valt een te betalen of te ontvangen vergoeding, provisie of niet-geldelijk voordeel onder artikel 24, eerste lid, sub c, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013 en niet onder artikel 24, eerste lid, sub b, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013?

Artikel 24 Uitwerkingsverordening nr. 231/2013 ('Verordening') ziet sowieso alleen op vergoedingen, provisies of niet-geldelijk voordeel die samenhangen/dat samenhangt met werkzaamheden die in verband met de uitvoering van de in Bijlage I bij de AIFM-richtlijn bedoelde taken worden verricht. Een dergelijke vergoeding, provisie of niet-geldelijk voordeel valt onder artikel 24, eerste lid, sub c, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013 indien voldaan is aan de volgende voorwaarden: betreffende vergoeding, provisie of niet-geldelijk voordeel moet i. het verrichten van de dienst/de werkzaamheden mogelijk maken of daarvoor noodzakelijk zijn, en ii. van nature niet kunnen botsen met de plicht van de beheerder om billijk en loyaal te handelen en zich in te zetten voor de belangen van de door hem beheerde alternatieve beleggingsinstelling (abi) of van de beleggers in die abi.

Voor wat betreft de voorwaarde dat de vergoeding, provisie of het niet-geldelijk voordeel de werkzaamheden mogelijk moet maken of daarvoor noodzakelijk moet zijn, merkt de AFM op dat hieronder bijvoorbeeld vallen bewaarloon, afwikkelings- en beursvergoedingen en wettelijke heffingen of juridische kosten. Het gaat hierbij om vergoedingen, provisies en niet-geldelijk voordeel die samenhangen/dat samenhangt met werkzaamheden die direct samengaan of voortvloeien uit het beheren van een abi, maar waarbij de beheerder zelf redelijkerwijs niet de aangewezen partij is om die werkzaamheden te verrichten (omdat het hem bijvoorbeeld aan de noodzakelijke specialistische juridische kennis ontbreekt) of de beheerder die werkzaamheden uit hoofde van wet- en regelgeving niet zelf mag verrichten (denk bijvoorbeeld aan het bewaren van activa).

Voor wat betreft de voorwaarde dat de vergoeding, provisie of het niet-geldelijk voordeel van nature niet mag kunnen botsen met de plicht van de beheerder om billijk en loyaal te handelen en zich in te zetten voor de belangen van de door hem beheerde alternatieve abi of van de beleggers in die abi, dient in ogenschouw te worden genomen dat het hier gaat om een abstracte toets. Indien een vergoeding, provisie of niet-geldelijk voordeel van nature zou kunnen botsen (ongeacht of daar uiteindelijk werkelijk sprake van is) met de plicht van de beheerder om billijk en loyaal te handelen en zich in te zetten voor de belangen van de door hem beheerde abi of van de beleggers in die abi is dus reeds niet aan deze voorwaarde voldaan.

Hoe dient de zinsnede ‘de jaarrekeningstandaarden van de lidstaat van herkomst van de beleggingsinstelling’ in artikel 4:37o, derde lid, Wft voor een Nederlandse alternatieve beleggingsinstelling te worden geïnterpreteerd?

Op jaarrekeningen van Nederlandse closed-end alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) waarvan de deelnemingsrechten zijn toegelaten op een in Nederland gelegen of functionerende gereguleerde markt is niet artikel 4:37o Wft maar artikel 5:25c Wft van toepassing. Op de jaarrekeningen van andere Nederlandse abi's is artikel 4:37o Wft van toepassing. In artikel 4:37o, derde lid, Wft staat onder meer dat de jaarrekening van de abi opgesteld dient te worden 'overeenkomstig de jaarrekeningstandaarden van de lidstaat van herkomst van de abi'. Dit werpt de vraag op hoe die zinsnede voor betreffende Nederlandse abi's dient te worden geïnterpreteerd.

De jaarrekening dient te worden opgesteld op grond van standaarden die de beheerder in staat stellen om te voldoen aan de verplichting om de jaarrekening te voorzien van een door een accountant of andere wettelijk bevoegde deskundige afgegeven getrouwheidsverklaring (zie artikel 4:37o, vierde lid, Wft). Naar het oordeel van de AFM volgt hieruit dat onder 'jaarrekeningstandaarden van de lidstaat van herkomst van de beleggingsinstelling' in artikel 4:37o, derde lid, Wft dient te worden verstaan de financiële grondslagen van Boek 2 Titel 9 BW (in combinatie met de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving die een belangrijke plaats innemen bij de uitwerking van die grondslagen). Boek 2 Titel 9 BW omvat overigens de mogelijkheid om (grotendeels in plaats van de grondslagen van Boek 2 Titel 9 BW) de door de International Accounting Standards Board vastgestelde en door de Europese Commissie goedgekeurde standaarden te volgen bij het opstellen van de jaarrekening van de abi (artikel 2:362, achtste en negende lid, BW). Uit artikel 2:362, negende lid, BW volgt welke verslaggevingsvereisten van Boek 2 Titel 9 BW in dat geval van toepassing blijven.

Voor de volledigheid wordt in aanvulling op het bovenstaande nog opgemerkt dat naast het opstellen van de jaarrekening van de abi op grond van 'de jaarrekeningstandaarden van de lidstaat van herkomst van de beleggingsinstelling' de jaarrekening uiteraard ook recht dient te doen aan de in artikel 22, tweede lid, AIFM-richtlijn jo. Hoofdstuk V Verordening No 231/2013 gestelde eisen en de boekhoudkundige voorschriften die zijn vastgelegd in het reglement of de statuten van de desbetreffende abi. Daarbij wordt nog opgemerkt dat ESMA voor de regels die gaan over variabele beloningen een overgangsregeling in het leven heeft geroepen (zie hoofdstuk 1 van de laatste versie van de ESMA Q&A on the Application of the AIFMD die u [hier](#) kunt vinden).

Maakt het voor het van toepassing zijn van Boek 2 titel 9 BW uit of een (onder artikel 4:37o vallende) Nederlandse alternatieve beleggingsinstelling (abi) een beleggingsmaatschappij of beleggingsfonds is?

Nee. Artikel 4:37o Wft ziet op abi's (wettelijke term: 'beleggingsinstellingen') en gezien de in artikel 1:1 Wft gegeven definitie van die term vallen daaronder zowel beleggingsmaatschappijen als beleggingsfondsen. Ingevolge artikel 4:37o, derde lid, Wft dient de jaarrekening te worden opgesteld overeenkomstig de jaarrekeningstandaarden van de lidstaat van herkomst van de abi. Bij een in Nederland gevestigde abi zijn dat de financiële grondslagen van Boek 2 Titel 9 BW (in combinatie met de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving die een belangrijke plaats innemen bij de uitwerking van die grondslagen) (zie de vraag 'Hoe dient de zinsnede 'de jaarrekeningstandaarden van de lidstaat van herkomst van de beleggingsinstelling' in artikel 4:37o, derde lid, Wft voor een Nederlandse alternatieve beleggingsinstelling te worden geïnterpreteerd?').

Kortom, naar het oordeel van de AFM is het, overigens net als vóór de inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn al het geval was voor onder een Wft-vergunning beheerde beleggingsinstellingen, voor het van toepassing zijn van de artikelen van Boek 2 Titel 9 BW niet relevant of een (door een vergunninghoudende beheerder beheerde) abi als beleggingsmaatschappij of beleggingsfonds in de zin van artikel 1:1 Wft kwalificeert. Zo zijn bijvoorbeeld zowel voor een beleggingsmaatschappij als een beleggingsfonds ingevolge artikel 2:398, derde lid, BW de vrijstellingsbepalingen op grond van omvangcriteria ex artikel 2:396 en artikel 2:397 BW niet van toepassing (en is dus ook voor een beleggingsfonds het regime voor de

grote rechtspersoon van toepassing) en kan ook voor een beleggingsfonds gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om bij het opstellen van de jaarrekening (grotendeels) IFRS te volgen (artikel 2:362, achtste en negende lid, BW).

Wel kunnen er door verschillen in de rechtsvorm of aard van de abi verschillende uitwerkingen zijn binnen Boek 2 Titel 9 BW. Om daarvan een voorbeeld te geven: anders dan bij een beleggingsmaatschappij, beschikt een beleggingsfonds niet over een eigen vermogen. Bij de invulling van artikelen 2:373 en 2:378 BW door een beleggingsfonds dient voor presentatiedoeleinden het aan participanten toekomende deel van de netto activa te worden onderscheiden naar analogie van artikel 2:373 BW, zonder dat daarmee een beperking wordt verondersteld in de uitkeerbaarheid van (een deel van) het aan participanten toekomende deel van de netto activa aan de participanten.

De AFM ziet bij het bovenstaande geen onderscheid tussen abi's die (ook) worden aangeboden aan niet-professionele beleggers en abi's die uitsluitend worden aangeboden aan professionele beleggers.

Over welk boekjaar dient een vergunninghoudende beheerder van (een of meer) alternatieve beleggingsinstellingen jaarrekeningen en jaarverslagen bij de AFM aan te leveren die voldoen aan de op basis van de AIFM-richtlijn daaraan gestelde eisen?

Een beheerder dient voor het eerst over het boekjaar waarin hij zijn AIFMD-vergunning (al dan niet van rechtswege) verkreeg jaarrekeningen en jaarverslagen bij de AFM aan te leveren die voldoen aan de op basis van de AIFM-richtlijn gestelde eisen. ESMA heeft overigens voor de regels die gaan over variabele beloningen een overgangsregeling in het leven geroepen (zie hoofdstuk 1 van de laatste versie van de ESMA Q&A on the Application of the AIFMD die u [hier](#) kunt vinden).

Zie voor de wijze waarop jaarrekeningen en jaarverslagen bij de AFM aangeleverd kunnen worden het antwoord op de vraag 'Kunnen jaarrekeningen, jaarverslagen en/of halfjaarcijfers van beheerders, bewaarders en/of beleggingsinstellingen die (half)jaarlijks aan de AFM moeten worden verstrekt elektronisch bij de AFM gedeponerd worden?'.

Kunnen jaarrekeningen, jaarverslagen en/of halfjaarcijfers van beheerders, bewaarders en/of beleggingsinstellingen die (half)jaarlijks aan de AFM moeten worden verstrekt elektronisch bij de AFM gedeponerd worden? [Laatste update: januari 2023]

Ja, deze kunnen worden ingediend via het AFM Portaal, via <https://www.portaal.afm.nl> .

Slechts voor closed-end beleggingsinstellingen met een beursnotering op een in Nederland gelegen of functionerende gereguleerde markt geldt een afwijkende aanleverroute. Zij dienen de jaarrekening op grond van artikel 5:25m Wft te deponeren bij het LOKET AFM. Dit kan via: www.loket.afm.nl

G. Bewaarder

Wie mogen als AIFMD-bewaarder optreden?

De AIFM-richtlijn bepaalt dat als bewaarder van een alternatieve beleggingsinstelling (abi) in de zin van de AIFMD in aanmerking komen:

- een vergunninghoudende kredietinstelling met zetel in een lidstaat;
- een vergunninghoudende beleggingsonderneming met zetel in een lidstaat (onder bepaalde voorwaarden, waaronder het hebben van een eigen vermogen zoals voorgeschreven in artikel 20, eerste lid, richtlijn 2006/49/EC dat nooit minder mag zijn dan € 730.000);
- een onder de ICBE-richtlijn toegelaten bewaarder.

Daarnaast komt voor abi's waarvan door de deelnemers gedurende een periode van vijf jaar vanaf het tijdstip waarop de oorspronkelijke rechten van deelneming zijn verworven geen recht tot inkoop of terugbetaling van rechten van deelneming kan worden uitgeoefend en die overeenkomstig hun kernbeleggingsbeleid over het algemeen niet beleggen in activa die zich lenen voor bewaarneming in de zin van artikel 88 Uitwerkingsverordening nr. 231/2013 (te denken valt bijvoorbeeld aan vastgoed- of scheepsfondsen) of over het algemeen beleggen in uitgevende instellingen en niet-beursgenoteerde ondernemingen om mogelijk de zeggenschap in die ondernemingen te verkrijgen (te denken valt bijvoorbeeld aan private equity-fondsen), ook een (zogeheten) alternatieve AIFMD-bewaarder in aanmerking om als AIFMD-bewaarder te worden aangesteld. (Zie voor meer informatie over de alternatieve AIFMD-bewaarder ook de vraag 'Wie mogen als alternatieve AIFMD-bewaarder optreden?')

Het is niet mogelijk om in zijn algemeenheid te stellen dat een partij die in een bepaald geval geschikt is om als AIFMD-bewaarder op te treden ook voor andere denkbare gevallen geschikt is. Er bestaat een groot scala aan abi's in allerlei soorten en maten en met zeer uiteenlopende activiteiten en strategieën, die al dan niet louter in Nederland, louter in bepaalde landen of gebieden of wereldwijd mogen beleggen. Het antwoord op de vraag of een potentiële AIFMD-bewaarder voldoende professionele waarborgen biedt om alle relevante bewaarderstaken daadwerkelijk uit te kunnen voeren en zijn verplichtingen na te kunnen komen dient van abi tot abi te worden beoordeeld. De AIFMD-bewaarder dient in een concreet geval aan de vereisten te voldoen, en de beheerder dient alvorens hij een AIFMD-bewaarder aanstelt, met als leidraad de belangen van de abi en de abi-beleggers, tot de conclusie te zijn gekomen dat deze partij voor de betrokken abi geschikt is.

Mogen B.V.'s en stichtingen die op dit moment als bewaarder in de zin van de Wft optreden ook onder de AIFM-richtlijn bewaarder blijven?

Uit de AIFM-richtlijn volgt dat ook een onder de ICBE-richtlijn toegelaten bewaarder die onder prudentieel en doorlopend toezicht staat in aanmerking komt als AIFMD-bewaarder van een alternatieve beleggingsinstelling (abi). Om als 'onder de ICBE-richtlijn toegelaten bewaarder' te kwalificeren is vereist dat een entiteit aan de in de ICBE-richtlijn aan de bewaarder gestelde eisen voldoet en het hem is toegestaan om als ICBE-bewaarder op te treden. Om als 'onder de ICBE-richtlijn toegelaten bewaarder' te kwalificeren is niet vereist dat de bewaarder ook daadwerkelijk als bewaarder van instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's) optreedt. Een B.V. of stichting bewaarder die op dit moment voldoet aan de in de Wft aan de bewaarder gestelde eisen, komt dus in beginsel in aanmerking om ook onder de AIFM-richtlijn als bewaarder op te treden met dien verstande dat alle in de AIFM-richtlijn aan een AIFMD-bewaarder gestelde eisen op hem van toepassing zijn. Het naleven van de in de AIFM-richtlijn aan een AIFMD-bewaarder gestelde eisen brengt een uitbreiding van de wettelijke taak van de bewaarder en van de op hem rustende aansprakelijkheid mee. Dit impliceert dat een huidige B.V. of stichting bewaarder die als AIFMD-bewaarder wenst op te treden onder meer de met de beheerder of beleggingsinstelling gesloten aanstellingsovereenkomst en zijn bedrijfsvoering substantieel zal moeten aanpassen.

Wie mogen als 'alternatieve AIFMD-bewaarder' optreden?

Voor alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) waarvan door de deelnemers gedurende een periode van vijf jaar vanaf het tijdstip waarop de oorspronkelijke rechten van deelneming zijn verworven geen recht tot inkoop of terugbetaling van rechten van deelneming kan worden uitgeoefend en die overeenkomstig hun kernbeleggingsbeleid over het algemeen niet beleggen in activa die zich lenen voor bewaarneming in de zin van artikel 88 van de Uitwerkingsverordening (te denken valt bijvoorbeeld aan vastgoed- of scheepsbeleggingsinstellingen) of over het algemeen beleggen in uitgevende instellingen en niet-beursgenoteerde ondernemingen om mogelijk de zeggenschap in die ondernemingen te verkrijgen (te denken valt bijvoorbeeld aan private equity-beleggingsinstellingen), komt ook in aanmerking om als AIFMD-bewaarder op te treden een entiteit die (cumulatief) voldoet aan de volgende eisen:

- (a) hij verricht de taken van een AIFMD-bewaarder in het kader van zijn beroeps- of bedrijfsuitoefening;
- (b) hij is in het kader van die beroeps- of bedrijfsuitoefening verplicht om zich in te schrijven in een wettelijk erkend beroepsregister of te voldoen aan regelgeving inzake de beroepsmoraal (zie voor meer informatie de vraag 'Wanneer verricht een alternatieve bewaarder zijn AIFMD-bewaarderstaken als onderdeel van zijn beroeps- of bedrijfsuitoefening waarvoor hij verplicht is zich in te schrijven in een wettelijk erkend beroepsregister of te voldoen aan regelgeving inzake de beroepsmoraal?'); en
- (c) hij biedt voldoende financiële en professionele waarborgen met betrekking tot het uitoefenen van de relevante taken van een AIFMD-bewaarder en tot nakoming van verplichtingen die daaruit voortvloeien (zie voor meer informatie de vraag 'Wanneer biedt een alternatieve bewaarder voldoende financiële en professionele waarborgen met betrekking tot het uitoefenen van de taken van een AIFMD-bewaarder?').

In beginsel kan iedere partij die aan bovenstaande eisen voldoet in aanmerking komen om als (zogeheten) alternatieve AIFMD-bewaarder op te treden. Naar de mening van de AFM komen ook Nederlandse trustkantoren (die uit hoofde van de Wet toezicht trustkantoren onder toezicht van De Nederlandsche Bank staan), mits zij voldoen aan de eisen om als alternatieve AIFMD-bewaarder te mogen optreden, in beginsel in aanmerking om als alternatieve AIFMD-bewaarder op te treden. (Zie ook de vraag 'Wie mogen als AIFMD-bewaarder optreden?')

Wanneer verricht een alternatieve AIFMD-bewaarder zijn bewaarderstaken als onderdeel van zijn beroeps- of bedrijfsuitoefening waarvoor hij verplicht is zich in te schrijven in een wettelijk erkend beroepsregister of waarvoor hij dient te voldoen aan regelgeving inzake de beroepsmoraal?

Welke activiteiten een entiteit beroeps- of bedrijfsmatig uitoefent zal in het merendeel van de gevallen eenvoudig vast te stellen zijn, bijvoorbeeld omdat de entiteit het uitoefenen van een bepaalde activiteit tot (statutair) doel heeft. In andere gevallen zullen de specifieke omstandigheden van belang zijn bij de vaststelling welke activiteit(en) beroeps- of bedrijfsmatig worden uitgeoefend. Aanknopingspunten kunnen onder andere zijn de wijze waarop de entiteit zich aan de buitenwereld presenteert, de omstandigheid dat een activiteit niet slechts incidenteel plaatsvindt of het feit dat de entiteit voor een activiteit een beloning ontvangt.

Een alternatieve AIFMD-bewaarder kan bijvoorbeeld met behulp van een kopie inschrijvingsbewijs of een kopie vergunningverleningsbrief aantonen dat hij in het kader van zijn beroeps- of bedrijfsuitoefening verplicht staat ingeschreven in een wettelijk erkend beroepsregister of aan regels inzake de beroepsmoraal moet voldoen.

Wanneer biedt een alternatieve AIFMD-bewaarder voldoende financiële en professionele waarborgen (in de zin van artikel 21, derde lid, AIFM-richtlijn) met betrekking tot het uitoefenen van de taken van een AIFMD-bewaarder?

Een entiteit die als (zogeheten) alternatieve AIFMD-bewaarder wordt aangesteld, kwalificeert als bewaarder in de zin van de Wft. De verplichtingen die krachtens de Wft van toepassing zijn op bewaarders zijn daarmee van toepassing op de alternatieve AIFMD-bewaarder. Dientengevolge dient

krachtens artikel 4:9 Wft de geschiktheid van (onder meer) de dagelijks beleidsbepalers van de alternatieve AIFMD-bewaarder te worden getoetst in het kader van de specifieke AIFMD-bewaarderstaken. Naar het oordeel van de AFM dienen ten minste twee personen het dagelijks beleid van een bewaarder te bepalen. Voorts zijn krachtens artikel 3:53 Wft bepaalde eigen vermogens-eisen op de alternatieve AIFMD-bewaarder van toepassing (naast overige wettelijke vereisten waaraan hij dient te voldoen). Indien aan deze eisen is voldaan, beschikt de alternatieve AIFMD-bewaarder in beginsel over voldoende financiële en professionele waarborgen (in de zin van artikel 21, derde lid, AIFM-richtlijn) met betrekking tot het uitoefenen van zijn taken als AIFMD-bewaarder.

Mag een AIFMD-bewaarder naast zijn bewaarderstaken andere werkzaamheden verrichten?

Het is een AIFMD-bewaarder in beginsel toegestaan om naast zijn bewaarderstaken ook andere werkzaamheden te verrichten, mits het niet gaat om het beheren van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's). Indien een AIFMD-bewaarder naast de bewaarderstaken andere werkzaamheden verricht is hij gehouden om de uitvoering van de bewaarderstaken te allen tijde functioneel en hiërarchisch te scheiden van andere werkzaamheden die hij uitvoert en die mogelijk belangenconflicten kunnen opleveren. De AIFMD-bewaarder dient daarnaast potentiële belangenconflicten binnen zijn organisatie te identificeren en te beheersen. Deze belangenconflicten dienen te worden geopenbaard aan de abi-beleggers (artikel 21, tiende lid, AIFM-richtlijn). De AIFMD-bewaarder dient te allen tijde in het belang van de abi en de abi-beleggers te handelen, en (de procedure voor) het omgaan met (potentiële) belangenconflicten dient die norm te respecteren.

Welke taken dient een AIFMD-bewaarder te verrichten?

Een AIFMD-bewaarder verricht in beginsel de volgende taken:

- (i) het controleren en reconciliëren van kasstromen en rekeningen (artikel 21, zevende lid, AIFM-richtlijn);
- (ii) het in bewaring nemen van activa die zich daarvoor lenen (artikel 21, achtste lid, sub a, AIFM-richtlijn) en/of eigendomsverificatie en -registratie van activa die zich niet lenen voor bewaarneming (artikel 21, achtste lid, sub b, AIFM-richtlijn); en
- (iii) een aantal specifieke toezichtstaken (artikel 21, negende lid, AIFM-richtlijn).

Voor een nadere uitwerking van de werkzaamheden die een AIFMD-bewaarder in het kader van de bovenstaande taken moet uitvoeren en de processen die hij daarvoor moet inrichten, wordt verwezen naar hoofdstuk IV, afdeling drie, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013. Een AIFMD-bewaarder dient te beschikken over een beschrijving van zijn bedrijfsvoering waarin wordt omschreven op welke wijze hij zijn bewaarderstaken verricht.

Op welke manier kan een AIFMD-bewaarder zich ervan vergewissen dat de gelden van een alternatieve beleggingsinstelling uitsluitend worden geboekt op rekeningen aangehouden bij banken die onderworpen zijn aan prudentiële regelgeving en toezicht?

Bij zijn aanstelling als AIFMD-bewaarder ontvangt de AIFMD-bewaarder van de beheerder van de alternatieve beleggingsinstelling (abi) een overzicht van alle (binnenlandse of buitenlandse) rekeningen die op dat moment ten behoeve van de abi zijn geopend. Dit overzicht omvat ook de rekeningen die op naam staan van entiteiten die direct of indirect onder de zeggenschap staan van de abi of de namens de abi optredende beheerder en/of die zijn opgezet om direct of indirect ten behoeve van de abi in onderliggende activa te beleggen en/of dergelijke beleggingen te faciliteren. Voor iedere rekening bevat het overzicht in ieder geval de naam van de instelling waarbij de rekening wordt aangehouden, het rekeningnummer en de namen van de personen die over die rekening mogen beschikken. De AIFMD-bewaarder controleert nadat hij is aangesteld of alle op dat moment ten behoeve van de abi geopende rekeningen worden aangehouden bij instellingen zoals bedoeld in artikel 86, sub a, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013.

Steeds als ten behoeve van de abi een nieuwe rekening wordt geopend of beëindigd, wordt dit uiterlijk onverwijld na opening of beëindiging door de beheerder aan de AIFMD-bewaarder gemeld. Indien een nieuwe rekening wordt geopend meldt de beheerder aan de AIFMD-bewaarder in ieder geval de naam van de instelling waarbij de rekening wordt gehouden, het rekeningnummer en de namen van de personen die over de rekening mogen beschikken. De AIFMD-bewaarder controleert vervolgens of de nieuw geopende rekening wordt aangehouden bij een instelling zoals bedoeld in artikel 86, sub a, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013.

De AIFMD-bewaarder houdt op basis van de door de beheerder aangereikte informatie een totaaloverzicht bij van alle ten behoeve van de abi aangehouden rekeningen. Minimaal één keer per jaar vergewist de AIFMD-bewaarder zich ervan dat alle rekeningen worden aangehouden bij instellingen zoals bedoeld in artikel 86, sub a, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013. Het kan zijn dat bijzondere omstandigheden ertoe aanleiding geven om vaker dan één keer per jaar te controleren of de rekeningen nog worden aangehouden bij instellingen zoals bedoeld in dat artikel. Daarnaast kunnen zich specifieke omstandigheden voordoen die meebrengen dat de bewaarder terstond controleert of een bepaalde instelling waarbij ten behoeve van de abi rekeningen worden aangehouden nog kwalificeert als instelling zoals bedoeld in artikel 86, sub a, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013.

Ook indien de AIFMD-bewaarder op eigen naam ten behoeve van een abi een rekening opent, dient hij zich er bij opening van te hebben vergewist dat de instelling waarbij de rekening wordt geopend een instelling is zoals bedoeld in artikel 86, sub a, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013. Ten aanzien van dergelijke rekeningen geldt dat de AIFMD-bewaarder dezelfde zorgvuldigheid in acht dient te nemen als voor de rekeningen die niet op naam van de AIFMD-bewaarder zijn geopend.

Welke kasstromen dient een AIFMD-bewaarder te monitoren?

De AIFMD-bewaarder dient, met als leidraad het belang van de alternatieve beleggingsinstelling (abi) en de abi-beleggers, alle “significante kasstromen en met name kasstromen die inconsistent kunnen zijn met de bedrijfsvoering van de abi” te monitoren (artikel 86, sub c, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013). Het is niet mogelijk om in het algemeen te bepalen welke kasstromen als zodanig kwalificeren; dat zal bijvoorbeeld verschillen van abi tot abi, en afhankelijk zijn van de specifieke feiten en omstandigheden betreffende een abi. De AIFMD-bewaarder dient er rekening mee te houden dat die beoordeling van tijd tot tijd anders kan uitvallen. Per abi is de beoordeling van de vraag wat kwalificeert als “significante kasstromen en met name kasstromen die inconsistent kunnen zijn met de bedrijfsvoering van de abi” de verantwoordelijkheid van de AIFMD-bewaarder, die daarbij het belang van de abi en de abi-beleggers voor ogen dient te hebben. Mogelijke criteria en overwegingen die daarbij een rol kunnen spelen zijn: de absolute of relatieve omvang van een kasstroom (bijvoorbeeld boven een bepaald percentage of promillage van het (geconsolideerde) balanstotaal of van de gebruikelijke kasstromen van de abi), de afkomst of bestemming van een kasstroom, de (economische) ratio (of het ontbreken daarvan) achter een kasstroom, de aard van een kasstroom (bijvoorbeeld niet-passend binnen de beleggingsstrategie of bedrijfsactiviteiten van de abi), de afwijkende frequentie van een kasstroom en/of de afwijking die een kasstroom laat zien ten opzichte van eerder opgestelde kasstroomprognoses of budgetteringen.

Zie voor meer informatie over dit onderwerp de Q&A van ESMA. (Deze Q&A is ten volge op de introductie van de ESMA Q&A over dit onderwerp gewijzigd.)

Met welke frequentie moeten kasstromen worden gereconcilieerd en reconciliatieprocedures worden geëvalueerd?

Een AIFMD-bewaarder dient over procedures te beschikken die hem in staat stellen om kasstromen op dagelijkse basis te reconciliëren of, in geval van infrequente kasstromen, met de frequentie waarop de kasstromen zich voordoen (artikel 86, sub b, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013). De reconciliatie strekt zich uit tot de rekeningen waarop zich mutaties hebben voorgedaan. Indien zich op een bepaalde rekening geen mutatie heeft voorgedaan, behoeft inzake die rekening geen reconciliatie plaats te vinden. De AIFMD-bewaarder dient te zorgen dat alle voor de alternatieve beleggingsinstelling (abi)

relevante rekeningen bij de reconciliatie worden betrokken, en dient ten minste jaarlijks te toetsen of dat het geval is (artikel 86, sub b, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013).

De AIFMD-bewaarder dient te zorgen voor doeltreffende en deugdelijke procedures betreffende reconciliatie van kasstromen, en dient de deugdelijkheid van deze procedures periodiek te beoordelen, onder meer door ten minste eenmaal per jaar tot een volledige evaluatie van het aansluitingsproces over te gaan (artikel 86, sub b, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013). Het kan wenselijk of noodzakelijk zijn dat er vaker dan eenmaal per jaar (deel)beoordelingen plaatsvinden. Dit zal voor een groot deel afhangen van de complexiteit van de feiten betreffende een specifieke abi en de kwaliteit van de administratie van een abi, en kan bijvoorbeeld ook worden beïnvloed door (een gebrek aan) ervaringen tussen de AIFMD-bewaarder en de abi/abi-beheerder. Het is de verantwoordelijkheid van de AIFMD-bewaarder om te bepalen of en wanneer de procedures voldoende doeltreffend en deugdelijk zijn voor de uitvoering van zijn taken.

Wanneer dient een AIFMD-bewaarder een tijdens het reconciliatieproces geconstateerde afwijking aan de AFM te melden?

Een AIFMD-bewaarder dient in beginsel zelf te bepalen of een door hem aan de beheerder van de alternatieve beleggingsinstelling (abi) gemelde geconstateerde afwijking ook aan de AFM dient te worden gemeld. Een AIFMD-bewaarder ontwikkelt daartoe beleid en stelt een escalatieprocedure op, daarbij het belang van de abi en de abi-beleggers als leidraad nemend en rekening houdend met de specifieke feiten betreffende de abi. Indicatoren die een rol kunnen spelen om tot melding aan de AFM over te gaan kunnen bijvoorbeeld zijn: de (relatieve) omvang van de afwijking, de door de abi of beheerder van de abi gegeven verklaring voor de afwijking, het blijvende karakter van een afwijking, de verwijtbaarheid van de afwijking, vermoedens van malversaties, de benadeling van de beleggers door de afwijking en/of het versturende effect van de afwijking. De AIFMD-bewaarder meldt een afwijking in ieder geval aan de AFM als een geconstateerde afwijking niet kan worden opgehelderd of rechtgezet (artikel 90, vierde lid, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013).

Dient de AIFMD-bewaarder vooraf toestemming te geven voor de overdracht van activa? Het

overdragen van activa van de alternatieve beleggingsinstelling (abi) vergt geen voorafgaande goedkeuring van de AIFMD-bewaarder. Wel dient een AIFMD-bewaarder over een meldings- en escalatieprocedure te beschikken voor het geval een door/voor de abi aangegane transactie leidt tot anomalieën als bedoeld in artikel 90, vierde lid, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013 en/of een schending van de in de abi-documentatie neergelegde beleggingsrestricties als bedoeld in artikel 95, sub a, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013. Uit artikel 90, tweede lid, Uitwerkingsverordening nr. 231/2013 volgt dat de AIFMD-bewaarder vooraf wordt geïnformeerd over het verwerven of vervreemden van activa van de abi die niet in bewaring kunnen worden gegeven ('non-custody assets'). Dit stelt de AIFMD-bewaarder in staat om het eigendomsoverzicht van de non-custody assets van de abi actueel en volledig te houden.

Geldt voor een AIFMD-bewaarder in het kader van de eigendomsverificatie en -registratietak een 'look-through' verplichting?

De eigendomsverificatie en -registratie taak dient zich uit te strekken tot activa die door de alternatieve beleggingsinstelling (abi) of door financiële en/of juridische constructies die direct of indirect onder de zeggenschap staan van de abi of de namens de abi optredende beheerder en/of die zijn opgezet om ten behoeve van de abi in onderliggende activa te beleggen, worden gehouden. Bijvoorbeeld: bij vastgoedfondsen dient de AIFMD-bewaarder in beginsel de eigendom van de onroerende zaken te verifiëren en bij private equity- of venture capital-beleggingen dient de AIFMD-bewaarder in beginsel de eigendom te verifiëren tot aan het niveau van de zogeheten *portfolio company* (mits een dergelijke *portfolio company* valt te beschouwen als onderdeel van een groep van ondernemingen die bepaalde activiteiten ontplooit en niet als vehikel dat is opgezet om ten behoeve van de abi (of een voorganger van de abi) in onderliggende activa te beleggen of een dergelijke belegging te faciliteren).

Indien wordt belegd in een onderliggende abi die over een eigen AIFMD-bewaarder beschikt die de eigendomsverificatie en -registratietaken conform de eisen van de AIFM-richtlijn uitvoert, heeft de AIFMD-bewaarder slechts de eigendom van de deelnemingsrechten in die beleggingsinstelling en niet van de activa van die beleggingsinstelling (en de daaraan onderliggende vehikels) te verifiëren en te registreren.

Het maakt voor de 'look through'-verplichting niet uit in welke jurisdictie de eigendommen zich bevinden. Indien het een in Nederland gevestigde AIFMD-bewaarder aan specifieke expertise met betrekking tot een andere jurisdictie ontbreekt, dan is het zijn verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat hij alsnog over die expertise zal beschikken. De AIFMD-bewaarder mag onder voorwaarden gebruikmaken van werk en expertise van derden; zie bijvoorbeeld de vragen 'In hoeverre mag een AIFMD-bewaarder bij de uitvoering van zijn taken (in het kader van de eigendomsverificatie) leunen op werk van derden?' en 'Welke taken mag een AIFMD-bewaarder uitbesteden?'.

Welke taken mag een AIFMD-bewaarder uitbesteden?

Een AIFMD-bewaarder mag slechts een aantal van zijn taken uitbesteden. Een AIFMD-bewaarder mag uitbesteden de taken van het in bewaring nemen van activa die zich daarvoor lenen (artikel 21, achtste lid, sub a, AIFM-richtlijn) en/of eigendomsverificatie en -registratie van activa die zich niet lenen voor bewaarneming (artikel 21, achtste lid, sub b, AIFM-richtlijn en artikel 21, elfde lid, AIFM-richtlijn). Indien de bewaarder deze taken uitbestedt, dient inzake de uitbesteding aan diverse eisen te worden voldaan (zie onder meer artikel 21, elfde lid, AIFM-richtlijn en hoofdstuk 8 Uitwerkingsverordening nr. 231/2013). Daarnaast mogen louter ondersteunende activiteiten in beginsel zonder aanvullende beperkingen worden uitbested (zie overweging 42 AIFM-richtlijn).

In hoeverre mag een AIFMD-bewaarder bij de uitvoering van zijn taken (in het kader van de eigendomsverificatie) leunen op werk van derden?

De AFM stelt voorop dat de in wet- en regelgeving vastgelegde taken en verantwoordelijkheden van de AIFMD-bewaarder niet worden beperkt door (wettelijke) plichten en verantwoordelijkheden, of werkzaamheden, van derden. Een uitleg waarin een AIFMD-bewaarder taken niet uitvoert omdat vergelijkbaar of identiek werk reeds door anderen is verricht vindt geen basis in de AIFM-richtlijn. Dat betekent niet dat de AIFMD-bewaarder bij de uitvoering van zijn taken geen gebruik zou mogen maken van werk van derden of geen derden zou mogen inschakelen. Daartegen bestaat op grond van de AIFM-richtlijn geen bezwaar; afstemming met deskundige derden kan zelfs aanbeveling verdienen, bijvoorbeeld indien werkzaamheden feitelijke overlap vertonen of met het oog op specifieke expertise. Het feit dat gebruik gemaakt kan worden van werk van derden doet evenwel niet af aan eigen taken en verantwoordelijkheden van de AIFMD-bewaarder of aan de verplichting van de AIFMD-bewaarder om te allen tijde voorop te stellen dat hij handelt in het belang van de abi en de abi-beleggers, en het feit dat gebruik gemaakt kan worden van werk van derden kan niet zo ver gaan dat sprake is van (feitelijke) uitbesteding (tenzij wordt voldaan aan de voorwaarden voor uitbesteding). Bijvoorbeeld: bij de eigendomsverificatie van een Nederlandse onroerende zaak of het houderschap van aandelen in een Nederlandse besloten vennootschap, is het aannemelijk dat de AIFMD-bewaarder een notariële akte in zal willen zien, al dan niet in combinatie met inzage van andere documenten of registers (zoals het kadaster) en, afhankelijk van feiten en omstandigheden, rechtstreeks contact met een notaris of andere derde zal zoeken. Hoewel het er in de praktijk feitelijk op neer kan komen dat een bewaarder bij een adequate invulling van zijn taken zal vertrouwen en ook zal moeten kunnen vertrouwen op (de resultaten van) werk van derden, zoals in de voorbeelden van Nederlandse publieke registers en notariële akten waaraan (bij afwezigheid van indicaties die op iets anders duiden) een grote mate van rechtszekerheid moet kunnen worden ontleend, ontslaat dit de bewaarder niet van zijn (wettelijke) eigen verantwoordelijkheden. Afhankelijk van bijvoorbeeld de identiteit en kwalificaties van een betreffende derde, de (primaire of directe) belanghebbende(n) bij het werk van die derde (bijvoorbeeld ingekleurd door de vraag of de AIFMD-bewaarder opdrachtgever of medeopdrachtgever is van de derde), de aard van het werk van de derde, de timing en actualiteit van het werk van die derde (bezien vanuit de mate van actualiteit die van de

AIFMD-bewaarder wordt vereist), en ook van de wijze waarop werkzaamheden van de AIFMD-bewaarder zijn afgestemd op die van die derde, zal een AIFMD-bewaarder zich meer of minder goed verdedigbaar op het standpunt kunnen stellen dat hij heeft voldaan aan de op hem toepasselijke (zorgvuldigheids)normen en verplichtingen door bij de uitvoering van zijn werkzaamheden in een bepaalde mate op die derde te leunen bij de totstandkoming en waardering van eigen constatering en beoordelingen.

H. Paspoort

Een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen kan de door de AFM verleende AIFMD-vergunning gebruiken als paspoort. Wat wordt hiermee bedoeld?

Een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) die in het bezit is van een door de AFM verleende AIFMD-vergunning kan die vergunning gebruiken als paspoort om:

- ook in andere lidstaten deelnemingsrechten in de door hem beheerde *Europese* abi's aan professionele beleggers aan te bieden zonder als beheerder daarvoor in die andere lidstaten aanvullende nationale vereisten te hoeven voldoen. Het paspoort strekt alleen tot aanbiedingen van deelnemingsrechten aan professionele beleggers gevestigd in andere lidstaten. Als een vergunninghoudende beheerder van abi's in een andere lidstaat aan niet-professionele beleggers wenst aan te bieden, zal hij moeten voldoen aan de nationale vereisten die in de betreffende lidstaat worden gesteld aan aanbiedingen aan niet-professionele beleggers,
- een of meer abi's met zetel in een andere lidstaat te beheren.

Voor de volledigheid zij opgemerkt dat een beheerder van abi's die in het bezit is van een door de AFM verleende AIFMD-vergunning deze vergunning ook kan gebruiken om in andere lidstaten deelnemingsrechten in door hem beheerde *niet-Europese* abi's aan professionele beleggers aan te bieden indien de andere lidstaat artikel 36 AIFM-Richtlijn heeft geïmplementeerd. Totdat het derdelanden regime van artikel 35 AIFM-richtlijn van kracht wordt laat de AIFM-richtlijn de lidstaten de mogelijkheid om vergunninghoudende EU-beheerders toe te staan op hun grondgebied niet-EU abi's aan professionele beleggers aan te bieden. Dit volgt uit artikel 36 van de AIFM-richtlijn. Dit artikel laat lidstaten vrij om eventueel aanvullende nationale vereisten te stellen aan een vergunninghoudende EU-beheerder die een niet-EU abi aan professionele beleggers op zijn grondgebied wil aanbieden. Alvorens een niet-EU fonds aan te bieden in een andere lidstaat dient de beheerder dus na te gaan of dit in de andere lidstaat mogelijk is gemaakt en of daar additionele regels gelden. Indien de andere lidstaat aanbiedingen zoals bedoeld in artikel 36 AIFM-richtlijn mogelijk heeft gemaakt, dient de beheerder - naast eventuele additionele regels die de lidstaat gesteld heeft - in ieder geval te voldoen aan een aantal eisen dat raakt aan de staat waar de niet-Europese abi's hun zetel hebben (zie de vraag 'Welke stappen dient een vergunninghoudende beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen te zetten voordat hij onder het paspoort deelnemingsrechten in een door hem beheerde niet-Europese alternatieve beleggingsinstelling mag aanbieden aan professionele beleggers in andere lidstaten?'). Artikel 36 AIFM-richtlijn strekt net als het AIFMD-paspoort louter tot aanbiedingen van deelnemingsrechten aan professionele beleggers gevestigd in andere lidstaten. Als de vergunninghoudende beheerder in een andere lidstaat aan niet-professionele beleggers wenst aan te bieden, zal hij moeten voldoen aan de nationale vereisten die in de betreffende lidstaat worden gesteld aan aanbiedingen aan niet-professionele beleggers.

Welke stappen dient een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen met AIFMD-vergunning van de AFM te zetten voordat hij onder het paspoort deelnemingsrechten in een door hem beheerde Europese alternatieve beleggingsinstelling mag aanbieden aan professionele beleggers in andere lidstaten?

Als een vergunninghoudende beheerder voornemens is om deelnemingsrechten in een door hem beheerde Europese alternatieve beleggingsinstelling (abi) aan te bieden aan professionele beleggers in een andere lidstaat, meldt hij dit aan de AFM. Daarbij overlegt de beheerder de volgende gegevens:

- a. een programma van werkzaamheden waarin wordt vermeld welke abi de beheerder voornemens is aan te bieden en waar de abi is gevestigd;
- b. het fondsreglement of de statuten;
- c. de naam van de aan de abi verbonden bewaarder;
- d. een beschrijving van de abi of, indien van toepassing, de voor deelnemers beschikbare informatie over de abi;
- e. indien het een feeder-abi betreft, informatie over de vestigingsplaats van de master-abi;

- f. het prospectus, met daarin opgenomen ten minste de informatie bedoeld in artikel 23, eerste lid, AIFM-richtlijn, dat voor de deelnemingsrechten is opgesteld;
- g. de lidstaat of lidstaten waar hij deelnemingsrechten aan professionele beleggers wil aanbieden;
- h. informatie over de wijze waarop deelnemingsrechten in de abi worden aangeboden en informatie over de wijze waarop wordt voorkomen dat deelnemingsrechten worden aangeboden aan niet-professionele beleggers.

Uiterlijk twintig werkdagen na ontvangst van bovenstaande informatie, stuurt de AFM deze informatie door aan de toezichthoudende instantie van de lidstaat waarin de beheerder voornemens is de deelnemingsrechten aan te bieden en, indien van toepassing, aan de toezichthoudende instantie van de lidstaat van herkomst van de abi, tenzij de beheerder met het beheer van de abi of anderszins niet aan wet- en regelgeving voldoet. De AFM stuurt daarbij een verklaring mee dat de beheerder beschikt over een door de AFM verleende AIFMD-vergunning om de door hem beheerde abi's te beheren.

De AFM licht de beheerder onverwijld in van doorzending aan de toezichthoudende instantie van de lidstaat waarin de beheerder voornemens is de deelnemingsrechten aan te bieden. Vanaf dit moment van notificatie is het de beheerder toegestaan om de deelnemingsrechten aan te bieden aan professionele beleggers in de andere lidstaat.

Welke stappen dient een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen met AIFMD-vergunning van de AFM te zetten voordat hij onder zijn vergunning deelnemingsrechten in een door hem beheerde niet-Europese alternatieve beleggingsinstelling mag aanbieden aan professionele beleggers in andere lidstaten?

Het dertelandenregime zoals beoogd in de AIFM-richtlijn zal op zijn vroegst in 2015 van kracht worden. In de tussentijd biedt de AIFM-richtlijn in artikel 36 de lidstaten de mogelijkheid om een vergunninghoudende EU-beheerder toe te staan om op hun grondgebied niet-EU alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) aan professionele beleggers aan te bieden. Dit is een keuzemogelijkheid voor elke lidstaat; derhalve dient per lidstaat nagegaan te worden of dit artikel is geïmplementeerd.

Artikel 36 Richtlijn, indien geïmplementeerd, vereist in ieder geval dat een vergunninghoudende beheerder uitsluitend deelnemingsrechten in een door hem beheerde niet-Europese abi mag aanbieden aan professionele beleggers in een andere lidstaat, indien:

- a. de vergunninghoudende beheerder aan alle bij de AIFM-richtlijn vastgestelde voorschriften, uitgezonderd artikel 21, voldoet. De vergunninghoudende beheerder zorgt er evenwel voor dat een of meer entiteiten worden aangesteld om de in artikel 21, leden 7, 8 en 9 AIFM-richtlijn bedoelde taken uit te voeren. De vergunninghoudende beheerder verstrekt aan de toezichthoudende instantie van de andere lidstaat gegevens over de identiteit van de entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van artikel 21, leden 7, 8 en 9 AIFM-richtlijn.
- b. de AFM en de toezichthoudende instantie van de staat waar de abi is gevestigd een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten die ten minste een efficiënte informatie-uitwisseling waarborgt en die de AFM in staat stelt haar toezichthoudende taken op grond van de Wet op het financieel toezicht uit te voeren; en
- c. de staat waar de abi is gevestigd niet op de lijst van niet-coöperatieve landen en gebieden van de Financial Action Task Force of diens opvolger staat.

Artikel 36 AIFM-Richtlijn laat tevens aan de lidstaten de mogelijkheid om additionele vereisten te stellen aan deze beheerders. Er dient derhalve door beheerders per lidstaat nagegaan te worden hoe aldaar van dit regime gebruik gemaakt kan worden en welke eventuele additionele voorwaarden er in die lidstaat gelden. Of een beheerder onder artikel 36 AIFM-richtlijn mag aanbieden aan professionele beleggers in een andere lidstaat wordt beoordeeld door de toezichthouder van de lidstaat waar die beheerder deelnemingsrechten in de door hem beheerde niet-Europese abi wenst aan te bieden. Indien een vergunninghoudende beheerder voornemens is om deelnemingsrechten in een door hem beheerde niet-

Europese abi aan te bieden aan professionele beleggers in een andere lidstaat, dient hij dit aan de AFM te melden.

Welke stappen dient een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen met AIFMD-vergunning van de AFM te zetten voordat hij onder het paspoort een alternatieve beleggingsinstelling met zetel in een andere lidstaat mag beheren?

Als een vergunninghoudende beheerder voornemens is om een alternatieve beleggingsinstelling (abi) met zetel in een andere lidstaat te beheren, meldt hij dit aan de AFM. Daarbij overlegt de beheerder de volgende gegevens:

- a. de naam van de andere lidstaat; en
- b. een programma van werkzaamheden waarin in ieder geval is vermeld welke diensten de beheerder voornemens is te verlenen in de andere lidstaat en welke abi met zetel in de andere lidstaat hij voornemens is te beheren.

Indien de beheerder voornemens is om een abi in een andere lidstaat te beheren *door middel van een bijkantoor*, overlegt de beheerder additioneel de volgende gegevens aan de AFM:

- a. de organisatiestructuur van het bijkantoor;
- b. het adres in de lidstaat van herkomst van de abi waar documenten kunnen worden opgevraagd; en
- c. de namen en contactgegevens van de personen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van het bijkantoor.

In geval de beheerder voornemens is om een abi met zetel in een andere lidstaat te beheren zonder gebruik te maken van een bijkantoor, stuurt de AFM de aan haar verstrekte informatie uiterlijk een maand na ontvangst door aan de toezichthoudende instantie van de lidstaat waarin de beheerder voornemens is een abi te beheren, tenzij de beheerder met het beheer van de abi of anderszins niet aan de toepasselijke wet- en regelgeving voldoet. De AFM stuurt daarbij een verklaring mee dat de beheerder beschikt over een door de AFM verleende AIFMD-vergunning om de door hem beheerde abi's te beheren.

In geval de beheerder voornemens is om een abi met zetel in een andere lidstaat te beheren door middel van een bijkantoor, stuurt de AFM de aan haar verstrekte informatie uiterlijk twee maanden na ontvangst door aan de toezichthoudende instantie van de lidstaat waarin de beheerder voornemens is een abi te beheren, tenzij de beheerder met het beheer van de abi of anderszins niet aan de toepasselijke wet- en regelgeving voldoet. De AFM stuurt daarbij een verklaring mee dat de beheerder beschikt over een door de AFM verleende AIFMD-vergunning om de door hem beheerde abi's te beheren.

De AFM licht de beheerder onverwijld in van doorzending aan de toezichthoudende instantie van de lidstaat waarin de beheerder voornemens is een abi te beheren. Vanaf dit moment van notificatie is het de beheerder toegestaan om de abi met zetel in een andere lidstaat te beheren.

Kan een externe beheerder die beschikt over een AIFMD-vergunning onder die vergunning ook beleggingsdiensten paspoorten?

Ja. Een externe beheerder die in het bezit is van een AIFMD-vergunning waaronder hij ook bepaalde beleggingsdiensten mag verlenen mag die beleggingsdiensten ook paspoorten naar cliënten in andere lidstaten.

Onder welke voorwaarde kan een vergunninghoudende Europese beheerder deelnemingsrechten in Europese alternatieve beleggingsinstellingen in Nederland aan niet-professionele beleggers aanbieden?

Artikel 2:70, tweede en derde lid, Wft maakt het mogelijk voor vergunninghoudende beheerders met zetel in een andere lidstaat dan Nederland, om Europese alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) aan niet-

professionele beleggers aan te bieden in Nederland of om een Europese abi te beheren of te gaan beheren die in het verleden aan niet-professionele beleggers in Nederland is aangeboden en waarin nog Nederlandse niet-professionele beleggers participeren. De beheerder zal moeten voldoen aan de specifieke eisen die in Nederland gelden voor het aanbieden van deelnemingsrechten aan niet-professionele beleggers (de 'retail top-up', zie artikel 4:37p Wft).

Om van dit regime gebruik te mogen maken moeten deze Europese beheerders de volgende procedure doorlopen:

1. De paspoortprocedure op grond van artikel 32 of 33 van de AIFM-Richtlijn (artikel 2:70, eerste lid, Wft) moet zijn doorlopen;
2. De AFM wordt door het indienen van een ingevuld retail distributie notificatieformulier (zie [AFM website](#)) op de hoogte gesteld van i. het voornemen om deelnemingsrechten in Europese abi('s) aan niet-professionele beleggers in Nederland aan te bieden en/of ii. het feit dat reeds een Europese abi wordt beheerd of zal worden beheerd waarin nog steeds Nederlandse niet-professionele beleggers participeren.
3. Als bijlage bij het retail distributie notificatieformulier wordt een door de beheerder ondertekende verklaring gehecht, waarin de beheerder expliciet verklaart dat zij zal voldoen aan de eisen die in Nederland (ingevolge artikel 4:37p Wft) gelden voor het aanbieden van deelnemingsrechten aan niet-professionele beleggers.

Let op: Beleggingsinstellingen uit Europese voormalig aangewezen staten

Sinds implementatie van de AIFM-Richtlijn zijn nog slechts niet-Europese landen aangewezen als adequaat toezicht landen voor het regime van artikel 2:66 Wft ('aangewezen staten regime').

Bovengenoemde mogelijkheid geldt dienaangaande ook voor beleggingsinstellingen uit voorheen aangewezen Europese staten die voor implementatie van de AIFM-Richtlijn bij de AFM geregistreerd stonden onder het aangewezen staten regime, mits zij inmiddels over een AIFMD-vergunning van een Europese toezichthouder beschikken. Deze partijen zullen uit het aangewezen staten register gehaald worden en zullen zich bij de AFM moeten melden.

Kan een beheerder die onder het AIFMD-registratieregime valt toch aan een paspoort komen? Het feit dat een beheerder die onder het AIFMD-registratieregime valt niet over een AIFMD-vergunning beschikt, brengt mee dat deze 'light' beheerder niet over een paspoort beschikt om op eenvoudige wijze deelnemingsrechten aan te bieden aan professionele beleggers gevestigd in andere lidstaten. Het staat een 'light' beheerder echter open om vrijwillig te opteren voor het volledige AIFMD-regime (de *opt-in*). In dat geval zijn alle vereisten van het volledige AIFMD-regime alsnog op die beheerder van toepassing. Een beheerder die kiest om te opt-innen zal bij de AFM dan ook een AIFMD-vergunning moeten aanvragen (zie de vraag 'Hoe kom ik aan een vergunning om alternatieve beleggingsinstellingen te mogen beheren?'). Door te opt-innen voor het volledige AIFMD-regime kan een 'light' beheerder dus alsnog aan een AIFMD-vergunning en het bijbehorende paspoort komen.

Voor 'light' beheerders van Venture Capital (VC) en Social Entrepreneurship (SE) fondsen bestaat daarnaast een extra mogelijkheid om voor deze fondsen een paspoort te verkrijgen. Dit paspoort is echter, anders dan het geval is bij een paspoort ingevolge een AIFMD-vergunning, fondsspecifiek. Zie voor de speciale wijze waarop voor VC en SE fondsen een paspoort kan worden verkregen de vraag 'Op welke wijze kan een paspoort voor VC en SE fondsen worden verkregen?'.

Op welke wijze kan een paspoort voor VC en SE fondsen worden verkregen?

De Europese Commissie heeft voor beheerders van Venture Capital (VC) en Social Entrepreneurship (SE) fondsen twee aparte verordeningen gepubliceerd. In deze verordeningen is voor 'light' beheerders van VC en SE fondsen een regime gecreëerd waarin zij, mits zij aan de voorwaarden van het AIFMD-registratieregime ('light'-regime) en aan een aantal extra vereisten voldoen, bepaald dat deze fondsen in aanmerking kunnen komen voor een paspoort zonder daarvoor aan alle vereisten van de AIFM-richtlijn te hoeven voldoen. Dit paspoort is echter, anders dan een paspoort behorende bij een reguliere AIFMD-vergunning, fondsspecifiek. Een verzoek voor een paspoort voor een VC of SE fonds kan worden gedaan

tijdens de registratie van een dergelijk fonds. Het registratieformulier voor VC en SE fondsen is te vinden in het [AFM portaal](#).

Kan een beheerder die onder een van de uitzonderingen van de AIFM-richtlijn valt toch aan een paspoort komen?

Nee. Als een beheerder onder een van de uitzonderingen van de AIFM-richtlijn valt, staat het deze uitgezonderde beheerder niet open om vrijwillig te opteren voor het volledige AIFMD-regime (de opt-in). Deze uitgezonderde beheerder kan dus niet door te opt-innen voor het volledige AIFMD-regime aan een paspoort komen. De mogelijkheid om te opt-innen voor het volledige AIFMD-regime en het bijbehorende paspoort bestaat alleen voor de beheerder die onder het registratieregime van de AIFM-richtlijn valt.

Welke stappen dient een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen met AIFMD-vergunning van de AFM te zetten om een Europees Paspoort voor het aanbieden van deelnemingsrechten in de door hem beheerde Europese alternatieve beleggingsinstellingen in andere lidstaten in te trekken?

De intrekking van een Europees Paspoort voor het aanbieden van deelnemingsrechten in een alternatieve beleggingsinstelling dient te voldoen aan de vereisten van artikel 2:121ca van de Wet op het financieel toezicht.

Hieruit volgt dat een beheerder de AFM in kennis dient te stellen van het voornemen om te stoppen met het aanbieden van rechten van deelneming in een Europese beleggingsinstelling aan professionele beleggers in een andere lidstaat. Deze kennisgeving kan bij de AFM worden ingediend via het [AFM portaal](#) en dient informatie te bevatten ten aanzien van de volgende voorwaarden:

- a) behalve voor closed-end abi's en fondsen die geregeld zijn bij Verordening (EU) 2015/760, wordt er een algemeen aanbod gedaan om, zonder kosten of inhoudingen, al de rechten van deelneming of aandelen in te kopen of terug te kopen welke in het bezit zijn van beleggers in de relevante lidstaat; dit aanbod wordt gedurende ten minste 30 werkdagen openbaar gemaakt en wordt, hetzij rechtstreeks hetzij via financiële tussenpersonen, individueel gericht tot alle beleggers in de relevante lidstaat van wie de identiteit bekend is;
- b) het voornemen om de regelingen voor de verhandeling van rechten van deelneming of aandelen in sommige of alle abi's in die lidstaat stop te zetten, wordt openbaar gemaakt met behulp van een voor het publiek toegankelijk medium, onder meer met behulp van elektronische middelen, dat gebruikelijk is voor de verhandeling van abi's en dat geschikt is voor het type belegger tot wie de abi zich richt;
- c) alle contractuele regelingen met financiële tussenpersonen of afgevaardigden worden gewijzigd of beëindigd met ingang van de datum van de kennisgeving ten aanzien van de intrekking om nieuwe of verdere, directe of indirecte, aanbieding of plaatsing van rechten van deelneming of aandelen te voorkomen.

Met ingang van de datum van de kennisgeving ten aanzien van de intrekking, zet de abi-beheerder nieuwe of verdere, directe of indirecte, aanbieding of plaatsing van rechten van deelneming of aandelen in de abi die hij beheert in de lidstaat ten aanzien waarvan hij een kennisgeving heeft ingediend, stop.

Na ontvangst van een volledige kennisgeving, stuurt de AFM de kennisgeving binnen 15 werkdagen na ontvangst door naar de bevoegde autoriteiten van de relevante lidstaten, alsmede naar de ESMA.

Na doorzending van de kennisgeving stuurt de AFM hiervan een bevestiging aan de beheerder.

Voor specifieke vragen over het intrekken van een Europees Paspoort kunt u een email sturen naar meldingenaifmd@afm.nl.

I. Overgangsjaar; Omzetting van rechtswege

Wanneer kan een Nederlandse beheerder aanspraak maken op het overgangsjaar?

Een Nederlandse beheerder van een of meer alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) kan van het overgangsjaar gebruik maken indien hij op 21 juli 2013 bevoegd is om in het kader van zijn beroep of bedrijf abi's te beheren. Dit brengt mee dat de volgende beheerders van het overgangsjaar gebruik kunnen maken:

- beheerders die op 21 juli 2013 beschikken over een Wft-vergunning om beleggingsinstellingen niet zijnde icbe's te beheren;
- beheerders die op 21 juli 2013 een of meerdere abi's beheren, maar van een uitzondering op of vrijstelling van de Wft-vergunningplicht gebruik kunnen maken;
- beheerders die zich op 21 juli 2013 in het kader van hun beroep of bedrijf bezighouden met activiteiten die op basis van de op dat moment geldende AFM beleidsregel 'Ondernemen of Beleggen' als 'ondernemen' kwalificeren.

Zie ook de vraag 'Wat houdt het overgangsjaar in?'.

Wat houdt het overgangsjaar in?

Voor een niet-vergunninghoudende beheerder houdt het overgangsjaar in dat hij een jaar extra de tijd krijgt om een vergunningaanvraag bij de AFM in te dienen. De niet-vergunninghoudende beheerder dient in dat geval dus voor 22 juli 2014 een vergunningaanvraag bij de AFM in te dienen voor het zijn van beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen. Voor een vergunninghoudende beheerder houdt het overgangsjaar in dat hij, indien hij op dat moment zijn beroep of bedrijf uitoefent, zijn Wft-vergunning op 22 juli 2014 van rechtswege over ziet gaan in een AIFMD-vergunning.

Tot het moment dat de AIFMD-vergunning is verkregen, rust op de beheerder een inspanningsplicht om te voldoen aan de nieuwe AIFMD regels (zie voor meer informatie over deze inspanningsverplichting de vraag 'Wat wordt van een beheerder verwacht uit hoofde van de inspanningsverplichting?'). Voorts blijven tot het moment dat de AIFMD-vergunning is verkregen de regels met betrekking tot het aanbieden van deelnemingsrechten in een beleggingsinstelling van toepassing zoals deze golden op 21 juli 2013.

Een beheerder die op 21 juli 2013 bevoegd is om deelnemingsrechten aan te bieden of bevoegd deelnemingsrechten heeft aangeboden, mag in het overgangsjaar gebruik (blijven) maken van alle vrijstellingen en uitzonderingen die op 21 juli 2013 op basis van de Wft golden. Slechts indien deze beheerder na 21 juli 2013 'nieuwe activiteiten' gaat verrichten die na inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn in Nederland vergunningplichtig zijn, zal er onmiddellijk een AIFMD-vergunning moeten worden aangevraagd (zie de vraag 'Wanneer verricht een beheerder nieuwe activiteiten die na inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn in Nederland vergunningplichtig zijn?').

Wanneer verricht een beheerder 'nieuwe' activiteiten die na inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn in Nederland vergunningplichtig zijn?

Beheerders die op 21 juli 2013 bevoegd beheren kunnen de activiteiten die zij op dat moment verrichten (inclusief het uitbreiden van de omvang van diezelfde activiteiten) tijdens het overgangsjaar onder hetzelfde toezichtregime blijven voortzetten. Dit brengt mee dat op 21 juli 2013 vrijgestelde of uitgezonderde beheerders in het overgangsjaar gebruik mogen (blijven) maken van alle vrijstellingen en uitzonderingen die op 21 juli 2013 uit hoofde van de Wft golden. Zo mag een beheerder die op 21 juli 2013 van de Wft-vergunningplicht is uitgezonderd omdat hij uitsluitend alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) beheert waarin gekwalificeerde beleggers beleggen, die abi's tijdens het overgangsjaar blijven beheren alsmede (in beginsel) deelnemingsrechten in die abi's blijven aanbieden. Per 22 juli 2014 dient de beheerder voor deze activiteiten een AIFMD-vergunning te hebben of te hebben aangevraagd. Ook als de beheerder in het overgangsjaar een nieuwe abi opricht waarin louter gekwalificeerde beleggers

beleggen, blijft hij (tenminste voor de duur van het overgangsjaar en in beginsel) vrijgesteld van de AIFMD-vergunningplicht. Daarbij is niet van belang of door de oprichting van de nieuwe abi het totaal aan activa van de beheerde abi's boven de grensbedragen van € 100 of € 500 miljoen uitkomt.

Slechts indien een op 21 juli 2013 vrijgestelde of uitgezonderde beheerder tijdens het overgangsjaar nieuwe activiteiten begint die na inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn in Nederland vergunningplichtig zijn, zal er direct een AIFMD-vergunning aangevraagd moeten worden. Dit is bijvoorbeeld het geval als een beheerder die op 21 juli 2013 uitsluitend abi's beheert waarin louter gekwalificeerde beleggers beleggen tijdens het overgangsjaar een retail-abi gaat beheren.

Wat wordt van een beheerder verwacht uit hoofde van de inspanningsverplichting?

Tot het moment dat een AIFMD-vergunning is verkregen, rust op een beheerder die gebruik maakt van het overgangsjaar een inspanningsplicht om te voldoen aan de nieuwe eisen van de AIFM-richtlijn. Deze inspanningsverplichting brengt mee dat beheerders zich tijdens het overgangsjaar zodanig dienen in te spannen dat zij bij het verstrijken van het overgangsjaar aan alle AIFMD regels voldoen. Beheerders op wie de inspanningsplicht rust zullen tijdens het overgangsjaar desgevraagd richting de AFM moeten kunnen onderbouwen op welke manier is gewaarborgd dat zij na het verstrijken van de overgangstermijn voldoen aan de eisen van de AIFM-richtlijn.

Wat houdt de omzetting van rechtswege in?

De omzetting van rechtswege houdt in dat een beheerder die op 21 juli 2013 over een Wft-vergunning beschikt voor het beheren van beleggingsinstellingen niet zijnde icbe's, die Wft-vergunning op 22 juli 2014 - mits de beheerder op dat moment nog steeds zijn beroep of bedrijf uitoefent - van rechtswege over ziet gaan in een AIFMD-vergunning. Deze vergunninghoudende beheerder hoeft dus geen nieuwe vergunningaanvraag bij de AFM in te dienen om de AIFMD-vergunning (en het bijbehorende paspoort) te verkrijgen. Tot het moment dat de AIFMD-vergunning van rechtswege is verkregen, rust op de beheerder een inspanningsplicht om te voldoen aan de nieuwe eisen van de AIFM-richtlijn (zie voor meer informatie over deze inspanningsverplichting de vraag 'Wat wordt van een beheerder verwacht uit hoofde van de inspanningsverplichting?'). Voorts blijven tot het moment dat de AIFMD-vergunning is verkregen de regels met betrekking tot het aanbieden van deelnemingsrechten in een beleggingsinstelling van toepassing zoals deze voor een beheerder golden op 21 juli 2013. Met ingang van 22 juli 2014 geldt alleen het AIFMD regime en dient de beheerder daaraan volledig te voldoen.

Kan een beheerder die op 21 juli 2013 over een Wft-vergunning beschikt deze vergunning ook vòòr 22 juli 2014 van rechtswege om laten zetten in een AIFMD-vergunning?

Nee. Indien een beheerder op 21 juli 2013 over een Wft-vergunning beschikt, maar eerder dan 22 juli 2014 over een AIFMD-vergunning wil beschikken (bijvoorbeeld omdat hij eerder dan 22 juli 2014 over het paspoort wenst te beschikken), moet hij daartoe een nieuwe AIFMD vergunningaanvraag bij de AFM indienen. Het is niet mogelijk om de Wft-vergunning voor 22 juli 2014 van rechtswege om te laten zetten in een AIFMD-vergunning.

Verkrijgt een beheerder die op 21 juli 2013 in het bezit is van een Wft-vergunning voor het beheren van niet-icbe's en icbe's automatisch zowel een AIFMD-vergunning als een ICBE-vergunning?

Ja. Een beheerder die op 21 juli 2013 over een Wft-vergunning beschikt voor het beheren van beleggingsinstellingen (niet-icbe's) en onder die vergunning op 22 juli 2014 alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) beheert, verkrijgt op 22 juli 2014 van rechtswege een AIFMD-vergunning voor het beheren van abi's.

Daarnaast verkrijgt de beheerder die op 21 juli 2013 over een Wft-vergunning beschikt voor het beheren van icbe's, op 22 juli 2013 van rechtswege een (aparte) vergunning voor het beheren van icbe's.

Heeft een beheerder die onder het AIFMD-registratieregime valt ook recht op een overgangsjaar? Ja. Ook een beheerder die onder het AIFMD-registratieregime valt heeft recht op een overgangsjaar, mits hij op 21 juli 2013 bevoegd in het kader van zijn beroep of bedrijf een of meerdere alternatieve beleggingsinstellingen beheert. Een 'light' beheerder die van het overgangsjaar gebruik maakt hoeft tot 22 juli 2014 niet aan de eisen te voldoen die onder het registratieregime op hem rusten (zie de vraag 'Aan welke eisen moet een Nederlandse beheerder voldoen als hij onder het AIFMD-registratieregime valt?').

Geldt het overgangsjaar ook voor niet-Nederlandse beheerders?

Ja. Ten aanzien van de toepasselijkheid, reikwijdte en voorwaarden van het overgangsjaar maakt de AFM geen onderscheid tussen Nederlandse en niet-Nederlandse beheerders.

J. Derde landen beheerders en alternatieve beleggingsinstellingen

Waarom moet een beheerder met zetel in een niet-EU staat voldoen om in Nederland van het 'private placement regime' van artikel 1:13b, eerste en tweede lid, Wft (artikel 42 AIFM-Richtlijn) gebruik te kunnen maken?

Een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) met zetel in een niet-EU staat (ongeacht of dit een aangewezen staat of niet-aangewezen staat betreft) mag deelnemingsrechten in abi's in Nederland aanbieden of Nederlandse abi's beheren indien aan de eisen van artikel 1:13b, eerste en tweede lid, Wft wordt voldaan. Deze leden van artikel 1:13b Wft implementeren artikel 42 van de AIFM-richtlijn.

Voorwaarden

Om in aanmerking te komen voor de uitzondering van artikel 1:13b, eerste en tweede lid, Wft dient een niet-EU beheerder in ieder geval aan de volgende eisen, zoals beschreven in artikel 1:13b, eerste lid, Wft, te voldoen:

- deelnemingsrechten in de abi mogen uitsluitend aan gekwalificeerde beleggers worden aangeboden;
- de niet-EU beheerder mag niet gevestigd zijn in een staat die op de lijst van niet coöperatieve landen en gebieden van de Financial Action Task Force of diens opvolger staat;
- de AFM moet een samenwerkingsovereenkomst gesloten hebben met de toezichthouder van het niet-EU land waar de beheerder, of indien van toepassing de abi, gevestigd is. Een dergelijke overeenkomst heeft tot doel om de AFM in staat te stellen haar toezichthoudende taken en onderzoeksbevoegdheden uit te oefenen die nodig zijn voor de vervulling van haar taken uit hoofde van de Wft met betrekking tot de beheerder of de abi uit het desbetreffende niet-EU land; en
- om de AFM in staat te stellen zich ervan te vergewissen dat deze samenwerkingsovereenkomsten met betrekking tot de specifieke beheerder of abi effectief uitgevoerd kunnen worden, vraagt de beheerder, of indien van toepassing de abi, een bevestiging van de desbetreffende toezichthouder dat zij een 'covered entity' is onder de samenwerkingsovereenkomst. Zie de Annex van het relevante notificatieformulier voor een nadere uitleg. De AFM benadrukt hierbij dat deze bevestiging vormvrij is.

Op beheerders die gebruik maken van deze uitzondering is tevens een aantal doorlopende eisen van toepassing, die in artikel 1:13b, tweede lid, Wft zijn opgesomd. Zo geldt er onder meer een periodieke rapportageplicht.

Notificatie

De AFM heeft in het [AFM portaal](#) een notificatieformulier waarmee niet-EU beheerders de AFM kunnen notificeren dat zij gebruik willen maken van het uitzonderingsregime van artikel 1:13b, eerste lid, Wft.

Wanneer kan een beheerder van een abi of een abi met zetel in een aangewezen staat gebruik maken van het 'aangewezen staten regime' van artikel 2:66 en 2:73 Wft?

Beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) of abi's met zetel in een aangewezen staat die aldaar onder adequaat toezicht staan en die deelnemingsrechten in Nederland willen aanbieden of die een Nederlandse abi willen beheren, kunnen onder bepaalde omstandigheden gebruik maken van het aangewezen staten regime van artikel 2:66, eerste lid, en 2:73 Wft. Momenteel kwalificeren Guernsey, Jersey, de Verenigde Staten van Amerika (mits de instelling onder toezicht van de SEC staat) en Hong Kong SAR (mits de instelling onder toezicht staat van de Securities and Futures Commission of Hong Kong (SFC) en voldoet aan de overige voorwaarden voor markttoegang ingevolge de relevante SFC Circular) als aangewezen staat voor dit regime. De AFM wenst hierbij te benadrukken dat het 'aangewezen staten

regime' naar verwachting zal komen te vervallen, indien het geharmoniseerde 'derde landen beleid' zoals dat volgt vanuit de AIFM-richtlijn in volle omvang zal gaan gelden.

Partijen die gebruik kunnen en willen maken van het aangewezen staten regime moeten zich melden bij de AFM door middel van het 'aanvraagformulier aangewezen staten' dat te vinden is in het [AFM portaal](#). Bij dit aanvraagformulier moet onder andere een verklaring van ondertoezichtstelling van de buitenlandse toezichthouder uit de aangewezen staat worden toegevoegd. De beheerder of de abi kan acht weken na deze kennisgeving beginnen met het aanbieden van deelnemingsrechten in Nederland of het beheren van de Nederlandse abi tenzij de AFM voor het verstrijken van deze termijn bekend heeft gemaakt dat deze activiteit in strijd is met toepasselijke Nederlandse wettelijke bepalingen. Indien de AFM de beheerder of de abi voor het verstrijken van deze termijn in haar register heeft opgenomen kan vanaf dat moment worden begonnen met het aanbieden van deelnemingsrechten in Nederland of het beheren van de Nederlandse abi.

Een beheerder of abi die gebruik maakt van dit regime is uitgezonderd van de vergunningplicht van artikel 2:65 Wft, maar zal wel aan een aantal doorlopende verplichtingen moeten voldoen. Mits aan de top-up retail van artikel 4:37p Wft wordt voldaan kan een dergelijke partij ook aan niet-professionele beleggers in Nederland aanbieden.

Aan welke eisen van artikel 21 AIFM-richtlijn moet een vergunninghoudende EU beheerder voldoen die in Nederland een niet-EU abi wil aanbieden onder artikel 1:13b, derde lid, Wft (artikel 36 AIFM-Richtlijn)?

Een vergunninghoudende beheerder met zetel in een andere lidstaat die een niet-EU alternatieve beleggingsinstelling (abi) wil aanbieden in Nederland op basis van artikel 1:13b, derde lid Wft (de implementatie van artikel 36 AIFM-richtlijn) moet een entiteit aanstellen die de bewaarderstaken zal uitvoeren zoals opgenomen in artikel 21, zevende, achtste en negende lid, AIFM-richtlijn. Overeenkomstig artikel 36, eerste lid, sub a, AIFM-richtlijn hoeft deze EU beheerder niet een bewaarder aan te stellen die aan alle verplichtingen van artikel 21 AIFM-richtlijn voldoet, maar dient hij wel een entiteit aan te stellen die de taken/verplichtingen van artikel 21, zevende, achtste en negende lid, AIFM-richtlijn uitvoert/naleeft.

Vanaf wanneer moeten niet-EU beheerders die gebruik maken van het 'private placement regime' van artikel 1:13b, eerste lid, of van het 'aangewezen staten regime' van artikel 2:66 Wft voldoen aan de rapportageverplichtingen bij of krachtens artikel 4:37n Wft? (Laatste update: januari 2023)

Genotificeerde beheerders en fondsen van buiten de EU moeten vanaf Q1 2023 aan de AFM rapporteren. Deze beheerders zullen hun eerste rapportages in april 2023 aan dienen te leveren. Concreet gaat het hier om beheerders en fondsen met een notificatie ingevolge artikel 1:13b lid 1 en 2 of artikel 2:66 van de Wet op het financieel toezicht (Wft).

Voor het indienen van de rapportages dienen derde landen beheerders te beschikken over een AFM-Portaal account. Meer informatie hierover is te vinden op de AFM website.

Met welke niet-EU toezichthouders heeft de AFM een samenwerkingsovereenkomst gesloten? De AIFM-richtlijn bepaalt dat vergunninghoudende beheerders alleen taken mogen uitbesteden aan instellingen in niet-EU landen indien de nationale toezichthouder die toezicht houdt op de beheerder een samenwerkingsovereenkomst heeft met de toezichthouder in dat niet-EU land. De samenwerkingsovereenkomst dient informatieuitwisseling en ondersteuning bij handhaving te waarborgen, en de AFM in staat te stellen haar toezichthoudende taken uit te voeren.

Deze samenwerkingsovereenkomsten zijn ook relevant voor de markttoetreding van niet-EU beheerders of alternatieve beleggingsinstellingen (zie de vraag 'Waaraan moet een beheerder met zetel in een niet-EU staat voldoen om in Nederland van het 'private placement regime' van artikel 1:13b, eerste en tweede lid, Wft (artikel 42 AIFM-Richtlijn) gebruik te kunnen maken?').

ESMA heeft met een groot aantal niet-EU landen onderhandeld over deze samenwerkingsovereenkomsten. De AFM heeft alle 40 door ESMA uitonderhandelde samenwerkingsovereenkomsten ondertekend. Zie de [ESMA website](#) voor een template van de samenwerkingsovereenkomst en een lijst van niet-EU toezichthouders waarmee de AFM deze overeenkomst is aangegaan.

Kan notificatie van een alternatieve beleggingsinstelling onder artikel 1:13b, eerste lid, Wft (artikel 42 AIFMD) ongedaan worden gemaakt?

Het ongedaan maken (denotificeren) van een notificatie onder artikel 1:13b, eerste lid, Wft van een alternatieve beleggingsinstelling (abi) houdt in dat de beheerder voor de betreffende abi vanaf het moment van de denotificatie niet meer aan de eisen die staan vermeld in artikel 1:13b, tweede lid, Wft hoeft te voldoen.

Een beheerder die heeft genotificeerd onder artikel 1:13b, eerste lid, Wft kan de onder dat regime genotificeerde abi('s) denotificeren door aan de AFM per email te bevestigen dat (1) er geen Nederlandse investeerder(s) beleggen in de betreffende abi('s) en (2) de beheerder, voor zover redelijkerwijs voorzienbaar, niet voornemens is nog een aanbod van deelnemingsrechten in de betreffende abi('s) in Nederland te gaan doen.

De denotificatie-email dient gestuurd te worden aan non.eu.notifications@afm.nl. Gelieve in het onderwerp van deze email te zetten 'Denotificatieverzoek' gevolgd door de naam van de beheerder en de te denotificeren abi('s). Na ontvangst van deze email met de twee bevestigingen zal de AFM de betreffende abi('s) denotificeren.

Indien een beheerder alle door hem onder artikel 1:13b, eerste lid, Wft genotificeerde abi's denotificeert, en de beheerder dus voor geen van de door hem beheerde abi's meer hoeft te voldoen aan de eisen zoals vermeld in artikel 1:13b, tweede lid, Wft, zal de AFM ook de beheerder onder dat regime denotificeren.

Kan notificatie van een alternatieve beleggingsinstelling onder artikel 1:13b, derde lid, Wft (artikel 36 AIFMD) ongedaan worden gemaakt?

Het ongedaan maken (denotificeren) van een notificatie onder artikel 1:13b, derde lid, Wft van een i) niet-Europese beleggingsinstelling (abi), ii) Europese feeder-abi met een niet-Europese master-abi, of iii) Europese feeder-abi met een Europese master-abi die niet wordt beheerd door een vergunninghoudende Europese beheerder houdt in dat de desbetreffende abi('s) vanaf het moment van de denotificatie niet meer als zodanig in de systemen van de AFM staan.

Een beheerder die heeft genotificeerd onder artikel 1:13b, derde lid, Wft kan de onder dat regime genotificeerde abi('s) denotificeren door aan de AFM per email te bevestigen dat (1) er geen Nederlandse investeerder(s) beleggen in de betreffende abi('s) en (2) de beheerder, voor zover redelijkerwijs voorzienbaar, niet voornemens is nog een aanbod van deelnemingsrechten in de betreffende abi('s) in Nederland te gaan doen.

De denotificatie-email dient gestuurd te worden aan non.eu.notifications@afm.nl. Gelieve in het onderwerp van deze email te zetten 'Denotificatieverzoek' gevolgd door de naam van de beheerder en de te denotificeren abi('s). Na ontvangst van deze email met de twee bevestigingen zal de AFM de betreffende abi('s) denotificeren.

Indien een beheerder alle door hem onder artikel 1:13b, derde lid, Wft genotificeerde abi's denotificeert, en de beheerder dus voor geen van de door hem beheerde abi's meer hoeft te voldoen aan de eisen zoals vermeld in artikel 1:13b, derde lid, Wft, zal de AFM ook de beheerder onder dat regime denotificeren.

K. Rol accountant bij het toetsen van het prospectus

Waarom moet de wettelijk vereiste mededeling van de accountant voor prospectussen van beleggingsinstellingen en icbe's voldoen?

Met de invoering van de AIFM-Richtlijn zijn de bepalingen met betrekking tot de mededeling van de accountant die in een prospectus dient te worden opgenomen voor beleggingsinstellingen in artikel 115x, eerste lid, onderdeel e, Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (**BGfo**) en voor icbe's in artikel 4:49, tweede lid, onderdeel c, Wft opgenomen.

Beide bepalingen houden in dat het door een beheerder van een beleggingsinstelling respectievelijk icbe beschikbaar gestelde prospectus in de zin van artikel 4:37l, eerste lid, Wft respectievelijk artikel 4:49, eerste lid, Wft de mededeling van een accountant bevat dat het prospectus de ingevolge aan de bij of krachtens de Wft voorgeschreven gegevens bevat.

De hoofdnorm is dat het prospectus alle gegevens bevat die voor beleggers noodzakelijk zijn om zich een oordeel te vormen over de beleggingsinstelling respectievelijk icbe en de daaraan verbonden kosten en risico's. Deze norm rust op de beheerder zelf: de beheerder van de beleggingsinstelling respectievelijk icbe is verantwoordelijk voor de inhoud van het prospectus en kan hierop worden aangesproken.

De ratio achter de wettelijk verplichte mededeling van een accountant is dat deze toetst of het prospectus de in artikel 115j BGfo juncto artikel 115x, eerste lid, BGfo respectievelijk artikel 4:49, tweede lid, Wft genoemde gegevens bevat. Onderdeel van deze gegevens vormt ook artikel 115x, eerste lid, onderdeel c, BGfo respectievelijk artikel 4:49, tweede lid, onderdeel a, Wft waarin de open norm is vastgelegd dat het prospectus *"de gegevens bevat die voor beleggers noodzakelijk zijn om zich een oordeel te vormen over de beleggingsinstelling respectievelijk icbe en de daaraan verbonden kosten en risico's."*

Met de invoering van de AIFM-richtlijn zijn er geen zwaardere verplichtingen op de accountant komen te rusten. Nog steeds geldt dat de accountant moet toetsen of het prospectus de ingevolge de bij of krachtens de Wft voorgeschreven gegevens bevat, waaronder dus de gegevens die voor beleggers noodzakelijk zijn om zich een oordeel te vormen over de beleggingsinstelling respectievelijk icbe en de daaraan verbonden kosten en risico's.

De door de accountant te verrichten toets is dus niet strikt beperkt tot de gegevens opgenomen in artikel 115j BGfo juncto artikel 115x, eerste lid, onderdelen a, b, d en e, BGfo respectievelijk artikel 4:49, tweede lid, onderdelen b tot en met e, Wft. Voor zover de accountant op het moment van het verrichten van de vereiste toets weet heeft van in het prospectus ontbrekende gegevens die voor beleggers noodzakelijk zijn om zich een oordeel te vormen over de beleggingsinstelling en de daaraan verbonden kosten en risico's dan kan hij of zij geen mededeling doen dat het prospectus alle wettelijk voorgeschreven gegevens bevat.

L. Overig

Is de AFM voor wat betreft de informatie die zij als toezichthouder verkrijgt gehouden aan geheimhouding?

Ja. De AFM kent een wettelijke geheimhoudingsplicht. Deze geheimhoudingsplicht is vastgelegd in de Wft. De Wft bepaalt dat alle vertrouwelijke gegevens en inlichtingen die de AFM door haar toezicht heeft verkregen, geheim zijn. De Wft verstaat onder vertrouwelijke informatie in elk geval concurrentie-gevoelige informatie en informatie die een disproportionele inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer. Reeds openbare informatie is geen vertrouwelijke informatie die onder de geheimhoudingsplicht van de AFM valt. U kunt [hier](#) meer informatie vinden over de wettelijke geheimhoudingsplicht.

Wat is de status van de beleidsregel 'Ondernemen of beleggen'?

In verband met de inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn in Nederland op 22 juli 2013 heeft de AFM de beleidsregel 'Ondernemen of beleggen' ingetrokken. Meer informatie hierover kunt u [hier](#) vinden. Zie voor meer informatie over wat de intrekking van de beleidsregel 'Ondernemen of beleggen' betekent voor het onderscheid tussen ondernemen en beleggen de vraag 'Wat betekent de inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn voor het onderscheid tussen ondernemen en beleggen?'.

Wat betekent de inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn voor het onderscheid tussen 'ondernemen' en 'beleggen'?

Allereerst zij erop gewezen dat de AIFM-richtlijn een overgangsjaar kent (zie sectie I 'Overgangsjaar; Omzetting van rechtswege' van deze Q&A). Beheerders die van dat overgangsjaar gebruik maken dienen in het overgangsjaar te blijven voldoen aan de regels die op 21 juli 2013 - lees: onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn in Nederland - voor hen golden, inclusief de beleidsregels die op dat moment van toepassing waren. Op beheerders die van het overgangsjaar gebruik maken blijft tijdens dat overgangsjaar de beleidsregel 'Ondernemen of beleggen' (en het daarin neergelegde onderscheid tussen ondernemen en beleggen) van toepassing.

Voor beheerders die niet (langer) onder het overgangsjaar maar onder het AIFMD-regime vallen, geldt dat het onderscheid tussen 'ondernemen' en 'beleggen' volgt uit de AIFM-richtlijn. De Europese wetgever heeft in de overwegingen en tekst van de AIFM-richtlijn een aantal expliciete voorbeelden gegeven van instellingen die als abi (en wier activiteiten dus als beleggen) kwalificeren. (Zie de vraag 'Wat zijn de meest voorkomende alternatieve beleggingsinstellingen (abi's)?') Verder heeft de Europese wetgever in de AIFM-richtlijn bewust gekozen voor een brede *high level* definitie van het begrip 'alternatieve beleggingsinstelling' (abi) om zo min mogelijk beheerders van collectieve beleggingsvehikels bij voorbaat uit te sluiten (zie artikel 4, lid 1, onder a, AIFM-richtlijn).

ESMA heeft de elementen van het abi-begrip, waaronder het element dat het moet gaan om een instelling voor collectieve *belegging*, verder uitgewerkt in haar '[Richtsnoeren met betrekking tot centrale begrippen van de AIFMD](#)' (ESMA/2013/611). Uit die richtsnoeren volgt dat een vehikel alleen als instelling voor collectieve belegging kwalificeert als (ook) aan het kenmerk is voldaan dat het vehikel geen 'algemeen zakelijk of bedrijfsdoel' heeft. In de richtsnoeren wordt het hebben van een algemeen zakelijk of bedrijfsdoel uitgewerkt als het hebben van het doel om een bedrijfsstrategie uit te voeren die onder meer wordt gekenmerkt door het als voornaamste activiteit uitoefenen van:

- i) een zakelijke activiteit bestaand in het aankopen, verkopen en/of ruilen van goederen of grondstoffen en/of het verlenen van niet-financiële diensten, of
- ii) een bedrijfsactiviteit bestaand in het produceren van goederen of de bouw van onroerend goed, of
- iii) een combinatie van deze activiteiten.

De AFM merkt op dat het te allen tijde de eigen verantwoordelijkheid is van de beheerder om te bepalen of het door hem beheerde vehikel een algemeen zakelijk of bedrijfsdoel heeft en of al dan niet sprake is van een instelling voor collectieve belegging. De beheerder kan daarbij in beginsel ook gebruik (blijven)

maken van de handvatten die zijn neergelegd in de (inmiddels ingetrokken) [beleidsregel 'Ondernemen of beleggen'](#). Andere indicatoren die erop kunnen wijzen dat een vehikel geen algemeen zakelijk of bedrijfsdoel heeft kunnen zijn dat het vehikel een typische fondsstructuur kent en in ten behoeve van het vehikel uitgegeven (verkoop)materiaal een belegging in het vehikel wordt voorgesteld als investering in een instelling voor collectieve belegging.

Wat is de status van de beleidsregel 'Beleggingsinstellingen uit een niet-aangewezen staat'? In verband met de inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn in Nederland op 22 juli 2013 heeft de AFM de beleidsregel ['Beleggingsinstellingen uit een niet-aangewezen staat'](#) ingetrokken. Het intrekken van de beleidsregel 'Beleggingsinstellingen uit een niet-aangewezen staat' laat onverlet dat de AFM in individuele gevallen extra voorschriften aan een vergunning kan blijven verbinden.